Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ай 1921 оной ...найн 21-hээ гарана | № 211 (14016) | 1975 оной сентябриин 9, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЫН ТУЛА ШУХАЛА АРГА БОЛОМЖО ХАНГАЛГЫН ТҮЛӨӨ, ХАРЬЯАТА ПРЕДПРИЯТИНУУДАИНЬ ҮЙЛЭДБЭРИИН ЯБУУЛГАТАЙ ХОЛБООТОЙ БУХЫ АСУУДАЛНУУДЫЕ ХАҺА САГ СОО ШИИДХЭЛГЫН ТҮЛӨӨ ЭДЭНЭЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ БАЙҺАНДА МИНИСТЕРСТВЭНҮҮДЭЙ, АЛБАН ЗУРГААНУУДАЙ, АЖАХЫН ОРГАНУУДАЙ АНХАРАЛЫЕ КПСС-эй ЦК ХАНДУУЛНА.

(«КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолhоо).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫЕ ажалай амжалтаар угтая!

ҮНДЭР УРГАСАЯА ХУРЯАЛГАДАМНАЙ ҮДЭР, ЧАС, МИНУТА БУХЭН ҮНЭТЭЙ

Үүсхэл гаргаhан ажахыда

АЛТАН ТАРЯАНАЙ „УРАСХАЛ"

...С-эй XXV съездын ...ндэ дээшэлүүлэгдэ... ...циалис уялга абаад, ...о богони болзорто, ...нартайгаар хуряаха ...о республика дотороо ...н Мухар-Шэбэрэй ай... «Искра» колхозой та... механизаторнууд ...уял...ья бодотоор бэе... ...тула ажалайнгаа ...үдэр бүри шангадхана. ...тракторно-таряан ...онһожоруулагдаhан ...нуудай үргэн уужам ...ид дээрэ «Партиин ...эрхим угтамжа» ...уряа доро хүсэтэ ма... ...хүхиноон, габшагай ...ариин суурян үглөө... ...ишнаар эхилээд, hү... 3—4 час болотор зам...

...ын худэлмэри урид ...ан график соогоо по... ...лаглэмэл аргаар ...дана. Энэ аргань онь... ...икые бүтээсэ ехэ... ...ашаглаха арга олго... ...колхоздо сентябриин 5-...айдалаар бүхы 6.000 гектар ороohото урга... ...ай хахадhаа ехэ ху... ...баал болгон хадагдаад, ...н тоог дээвэ 19.800 ...р ороohон ороод бай... ...ектар бүриhөө дунда 15—16 центнер, за... ...астогуудhаа 20—22 ...р хүрэтэр ургаса аб... Энэ үдэрэй бай... ...ажахыда 1.600 ...р хүрэнгын ороо... ...сэбэрлэгдэжэ хааг... 470 га намарай паар ...гдаад. 300 гектарай ...н суглуулагдажа со... ...од байна. Паар хаха... 14 трактор ябана. ...элоорхин хэр угhаа ...бэрхэ таряашад гэжэ ...нхай. Сагай уларилай ...элые шадамараар да... ...эл бүри тогтууритай ...ургаса туйладаг. Нии... ...адууhа малда хүсэд ...шэмэтэ, бүдүүн тэ... ...бэлэдхэжэ абадаг зан... ...ай. Колхоз гүрэндэ та... ...тартаабха худалдаха та... ...алэйнгэ даабари бүри ...эо үлүүлэн дүүргэhэн ...Тиихэдэ хүдөө ажахын бусад гол продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ табан, мүнөө жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэхэ дүтэлөө.

Таряа хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын энэ халуун, харюусалгатай үедэ ургасын хуби заяае шиидхэжэ байhан комбайнернууд, тракторнстнар, жолоошод, таряашадай дунда мүрысөө зүбөөр, шадамараар эмхидхэжэ шадабал, хүн бүхэн эрмэлзэл ехэтэйгээр, урма зоригтойгоор хүдэлдэг гээшэ. Хуряалгын эгээл харюусалгатай участогуудта коммунистнууд, комсомолшууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, нютагай, аймагай Соведүүдэй депутадууд томилогдонхой. Бригада, тоог бүхэндэ хиналтын постнууд, саг зуурын партийно-комсомолой бүлэгүүд байгуулагданхай. Хуряалгын түрүүшын үдэрhөө коммунист М. К. Антоновой хүтэлбэрилдэг тракторна 1-дэхи бригадын коллектив түрүүлжэ ябана. Тус бригадын гэшүүд 2.415 га ороohото урамалнуудайнгаа 1.649 гектарые баал болгон хадаад, 7.900 центнер таряа амбаартаа оруулаад байна. Энэ бригадын үнинэй комбайнернууд Г. С. Мальцев, Г. А. Герасимов, В. Д. Мальцев гэгшэд үдэртөө 45—60 гектар хүрэтэр таряа баал болгон хадажа, даабаряа 170—200 процент дүүргэнэ. Тиихэдэ 4-дэхи бригадаhаа Т. М. Митрофанов, П. Ф. Горюнов, А. П. Киреев гэгшэд түрүүшүүлhээ холо гээгдэнэгүй.

Механизаторнуудай бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, аятай зохидоор амарха hайн эрхэ байдал бригада бүхэндэ байгуулагданхай. Хүнүүд ажалайнгаа hүүлээр гэртээ ошохоёо тэгүүлнэгүй. Хамтын эдеэн үдэртөө гурба удаа шанагдана. Ниитэ-ойлгуулам-жын хүдэлмэри яhала hайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Коршуновска фермын ара талаар нэмжыhэн 2-дохи полиин дунда гурбан комбайн баалнуудые суглуулан сохижо ябана. Түрүүшын комбайнда үнинэй комбайнер Г. И. Ивакин hуунхай. Бункертань hая зурагдаhан түрүүшын табан хушуун холоhоо элеэр харагдана. Комбайнерэй полиин захада хүрэжэ, дүүрэн бункертай ороohоёо машинада буулгаха hамбаанда хэдэн үгэ андалдабабди.

— Нёдондо 4.000 үлүүтэй центнер таряа сохёо hэм. Мүнөө жэлдэ 300 гектар таряа баал болгон хадаха, 6.500 центнерhээ бага бэшэ ороohо суглуулан сохихо гэhэн уялга абаа hэм. 300 гектараа хадажа дүүргээб. Дүрбэдэхи үдэрөө баал суглуулан сохижо ябанаб. Ургаса hайн, хуряахада урматай. Абаhан уялгаяа заатагүй бэелүүлхые оролдохоб. Энэмни болохоёо байгаа КПСС-эй XXV съездэ минии ажалай бэлэг болохо, — гээд Георгий Иванович штурвалдаа hууба. «Табан хушуу хэзээ бэшээб. Мүнөө хэды центнертэ хүргөөд ябанат» гээд асуубабди. «Үсэгэлдэр бэшээ hэн. Мүнөө 1.500 гаран центнер болохо байна» гээд харюусаба. Комбайнерта минутаhаа байха секундашье үнэтэй бшуу. Тиимэhээ олон юумэ асуужа, хайран сагыень бэраад яахамнайб гэжэ бодоод, ондоо юумэ hураашьегүйб.

— Хори гаран жэлдэ комбайнераар хүдэлнэ. Жэл бүри амжалта туйладаг. Бригададаа арадай хиналтын постын гэшүүн. Хэн нэгэнэй голодоhо гаргабал, хажуугаарнь минии гарадаггүй, hайса эшээжэ, алдууень заажа үгэдэг хүн юм, — гээд Ивакин тухай партийна организацин секретарь А. П. Мальцев хэлээ.

...Алтан намарай эхин — сентябрь hарын гарамсаар, хюруу унажа, хүйтэнэй амисхаал гэнтэ эхилбэ. Эгээл эдэ үдэрнүүдтэ хүдөөгэй ажалшад унаhан малгайгаа абаха забда тухагүй хүйтэнэй амисхалтай үрдилдэн, ажалаа хэжэ дүүргэхые оролдодог гээшэ. Үнгэрэгшэ hүни үглөөгүүр болотор ороhон хура бороон хуряалгын графигта заhабари оруулба. Комбайнhаа гараhан ороohо зөөдэг автомашинанууд тэрэ дары тоогуудта эльгээгдэжэ, таряа сэбэрлэхэ, хатааха, машинада ашаха хүдэлмэридэ хүнүүд хоёр дахин нэмээгдэжэ, ажалшье эршэдэбэ. Рун-Хүндын, Түбэй складуудта сэбэрлэгдэжэ, бэлэн болоhон таряан автомашинануудта ашагдажа, шэмэглэн гоёогдобо. Энэ жэлэй ургасын дээжэ — 45.000 центнер шэниисэ түсэбэй ёhоор Эхэ оронойнгоо амбаарта тушаажа эхилhэндэ зорюулагдан баярай митинг эндэ болобо. Колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Е. В. Иванов сугларгашадые амаршалаад, ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлахыень уряалба. Удаань гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн автоколонно таряа тушаан абадаг Мухар-Шэбэрэй пунктда ерээ.

Хонхолын таряашад, механизаторнууд сентябриин 5-най байдалаар гүрэндөө 3.015 центнер таряа тушаагаад байгаа.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

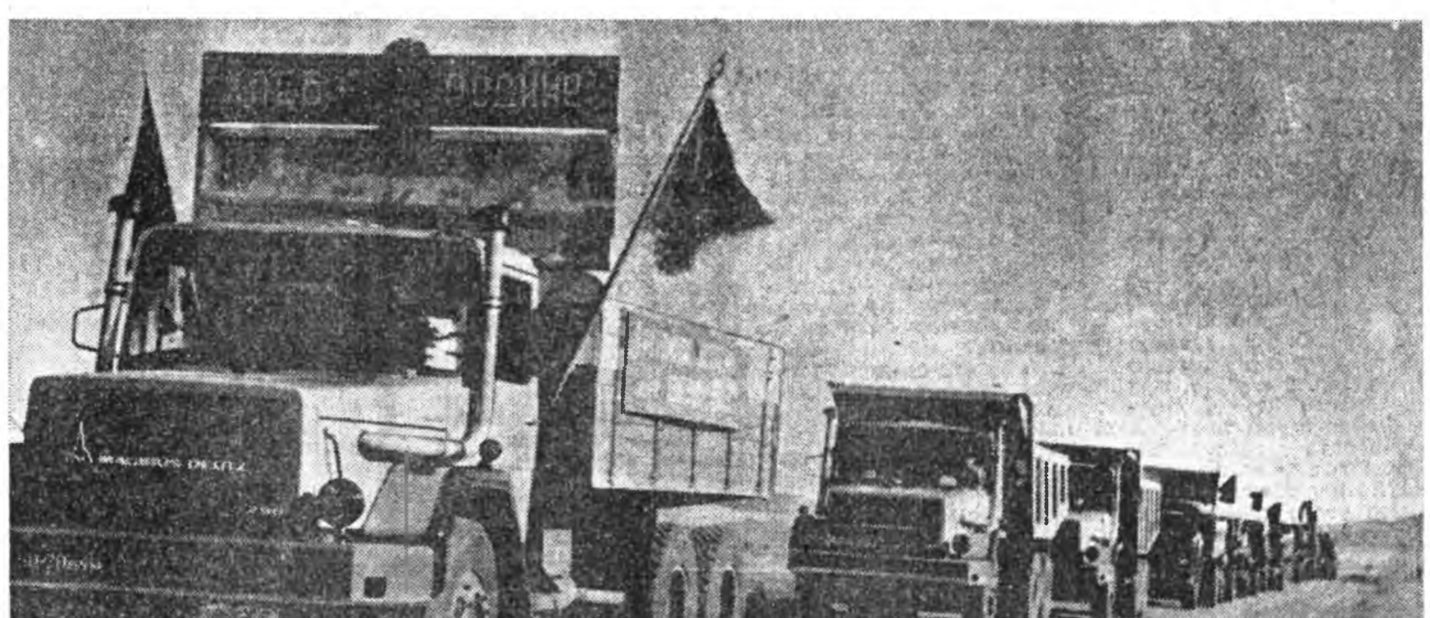

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Искра» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой Е. В. Иванов (зүүн гарhаа) ажахын главна агроном И. М. Козловтой хөөрэлдэжэ байна. 2. Алтан таряанай автоколонно.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

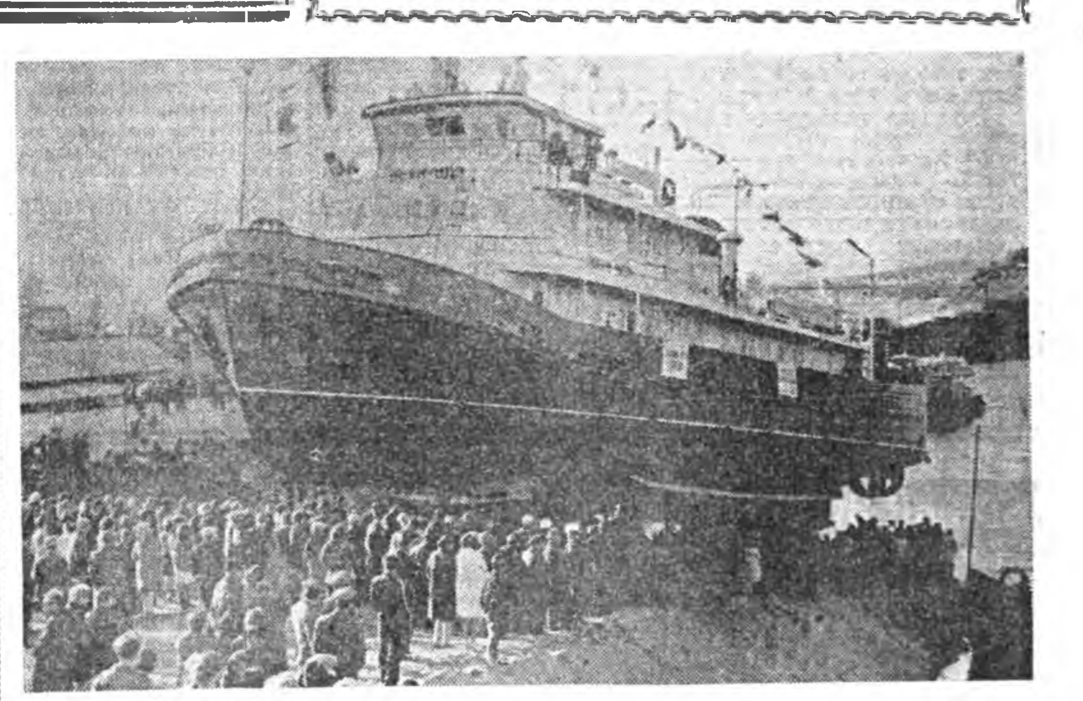

ГҮРЭНЭЙ ДААБАРИ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Түрүүшын теплоход уhа руу табигдаа

Республикымнай судна бүтээгшэд ажалай ехэ амжалта туйлаба. Совет правительствын даабаряар тэдэнэр Байгал-Амарай түмэр харгы барилгада хэрэглэгдэхэ техникэ, материал шэрэхэ буксирна теплоход барижа эхилээ hэн. Энэ теплоход түрүүшээр тогтоогдоhон болзорhоо хахад жэлээр урид баригдажа дүүргэгдээ.

Мантан томо иимэ теплоход Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводто түрүүшынхеэ баригдаа. Утаашаа 40 гаран метр, 11 гаран метр үндэртэй энэ теплоход 1975 оной май hара соо баригдажа эхилhэн юм.

Эдэ судненууд далайгаар ашаа шэрэхэ 1976 оной хаhада хэрэглэгдэхээр хараалагдаа. Судна бүтээгшэд партиин XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, түрүүшын теплоходые болзорhоонь холо урид, сентябриин 15-да Байгал эльгээхэ гэжэ хараалhан юм. Эршэмтэй шангаар ажаллаhанай ашаар тэдэнэр энэ болзороо үшөө 10 хоногоор хороожо шадаа.

Хүдэлмэришэн ангимнай түлөөлэгшэдэй туйлаhан ажалай шэнэ амжалтын гэршэ, омогорхол болохо томо буксирна теплоход энэл даа. Тэрэ стапельнууд дээрэ тодхогдонхой шэнэ шэрээрээ ялалзана.

«Нүхэд! Бидэнэр правительствын харюусалгатай даабари — БАМ-ай буксир барижа байнабди». «Буряадай, Пермиин, Ленинградай корабелнүүд — БАМ-ай барилгашадта» гэhэн томо үзэгөөр бэшэгдэhэн үгэнүүдтэй уряа-лозунг теплоход дээрэ холоhоо харагдана. Палуба дээрэхи үнгэ бүриин багахан тугханууд hалхинда намилзан, гоё hайханаар үнгэтэнэ. «Улаан-Үдэ» hайнаар аяншалжа ябыш» гэhэн судна бүтээгшэдэй үреэ үгэнүүд теплоход дээрэ бэшээтэй.

Яаралтай болзор соо бүтээгдэhэн теплоход бэлэн болгогдоо. Теплоходые уhа руу табиха баясама ушарта зорюулагдаhан митинг сентябриин 5-да заводой хашаа соо үнгэргэгдэhэн байна. Митингдэ олон хүн сугларанхай.

БАМ-ай буксирна түрүүшын гол теплоходые уhа руу табиха ушарта зорюулагдаhан митингые заводой партийна организациин секретарь **Е. Н. Корягина** нээбэ. Һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлнэ. Түрүүлэн заводой директор **Н. А. Розановта** үгэ үгтөө.

— БАМ-ай барилга бүхы совет арадай ажалай габьяа мүн болоно. БАМ-ые бүхы оромнай барилсана. Манай коллектив энэ барилгада сэхэ хабаадалсажа, БАМ-ай захил дүүргэжэ байна. Ехэ богони, шанга болзор бидэнэртэ үгтэhэн байгаа. Далайгаар тамарха энэ зунамарай хаhада хэрэглэгдэхээр теплоход барижа дүүргэхэ хэрэгтэ ороноймнай бусад городуудай корабелнүүд, республикымнай тусхай барилгын организацинууд ехэ туhаламжа хүргөө. Энэ туhаламжын ашаар капитальна ехэ хүдэлмэри [illegible]гдээ, — гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. — Буксирна теплоходые болзорhоонь урид уhа руу табиха хэрэгтэ заводоймнай бүхы хүдэлмэришэд туhа нэмэреэ оруулhан байна. Заводой 45 жэлэй түүхэ соо олон захил дүүргэгдээ. Харин иимэ яаралтай, харюусалга ехэтэй, хүндэтэ захил заводой түүхэдэ онсо hуури эзэлнэ.

Судна хабсаргагшадай бригадые даагша **Анатолий Александрович Глазунов** хүдэлмэришэдэй зүгhөө үгэ хэлээ. Нүхэд Глазуновой, Киргизовэй, Лысенкын даадаг хабсаргагшадай бригаданууд габшагайгаар ажаллажа, бүхы ажалые түргэн болзор соо, hайнаар дүүргэhэн байна.

— Манай коллектив 8 hарын орондо 3 hарын туршада теплоход барижа дүүргэжэ, мүнөө уhа руу табихань. БАМ-ай энэ захил дүүргэhэндээ бидэнэр ехэ баяртай, омогорхолтой байнабди. Пермиин «Кама» заводой, Ленинградай Балтийска заводой түлөөлэгшэд эрхим hайнаар ажаллаа. Тэдэнэй ехэ туhаламжаар теплоход баригдажа дүүргэгдээ, — гэжэ нүхэр Глазунов хэлэбэ.

«Кама» заводой главна инженер Лебедев митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Пермиин судна бүтээгшэдhээ амаршалга хүргөө. Хэдэн заводой хамтын хүсөөр баригдаhан энэ теплоход БАМ-ай ашатуhада алба хэхэ гэжэ хүдэлмэришэдэй найдажа байhан тухай тэрэ мэдүүлээ.

— Зүүн Сибириин сэнхир харгын түлөөлэгшэдэй зүгhөө судна бүтээгшэдые амаршалнабди, — гэжэ гол теплоходой капитан **С. С. Кузменков** хэлэбэ. Болзорhоо урид ашаглалгада тушаагдаhан судные hайнаар жолоодон ябуулхабди, ашатуhатайгаар хэрэглэхэбди гэжэ теплоходой экипажай нэрэhээ таанадые найдуулнабди гэбэ.

Правительственна шухала даабари болзорhоонь урид дүүргэhэндээ заводой коллективэй омогорхон баясажа, бусад теплоход, судналуудые болзорhоонь мүн лэ уридшалан дүүргэхээр бэлэн байhан тухайнь электро-гагнуурщан **Леонид Михайлович Рогожников** мэдүүлээ. А. А. Глазуновой даадаг бригада майн 29-дэ гол теплоходой хабсаралгын эхин хүдэлмэри хэжэ эхилhэн юм. Хабсаргагшад, электро-гагнуурщад, слесарьнүүдэй, судна бүтээлгын мэргэжэлтэдэй эршэмтэй шангаар ажаллаhан тухай үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

СССР-эй гол мүрэнэй флодой министерствын түлөөлэгшэ **Дмитриев**, ВЛКСМ-эй заводой комитедэй секретарь **Пяев** митинг дээрэ үгэ хэлээ. Теплоходые уhа руу табиха ушар хүдэлмэришэдэй гаргаhан ажалай ёhотой баатаршалга болоно гэжэ тэдэнэр тэмдэглэhэн байна.

Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** митингдэ хабаадалсажа, үгэ хэлээ. Байгал далайгаар тамаржа, БАМ-ай ашаа шэрэхэ теплоход болзорhоонь урид барижа, уhа руу табижа байhантайнь дашарамдуулан заводой коллективые, туhаламжа хүргэhэн Ленинградай, Пермиин, Горькиин, Сретенскын түлөөлэгшэдые амаршалаад, партиин XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ амжалта туйлахыень партиин обкомой, республикынгаа Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй зүгhөө нүхэр А. У. Модогоев хүсэhэн байна.

Шэнэ кораблиин уhа руу табилгада зорюулагдаhан заншалта ёhолол дүүргэхэ — шэлтэй шампанскые бута сохихо эрхэ заводой эрхим электро-гагнуурщан Мария Арефьевна Филипповада үгтөө. Теплоходые уhа руу табиха 3 минутын бэлэдхэл соносхогдоно. «Гол буксир-теплоход уhа руу табигдахаар бэлэн» гэhэн элидхэл дуулдана. «Уhа руу табижа эхилхэ!» гэhэн захиралта үгтэнэ.

Һүр жабхаланта хүгжэм, сугларгашадай альга ташалган доро теплоход ааляар стапельhаа hолжоруулагдан, уhа руу табигдаа. Улаан-Үдэ городой хүндэлэлдэ «Улаан-Үдэ» гэжэ нэрлэгдэhэн теплоход Сэлэнгэ голоор тамаржа, Байгал хүрэхэнь. Аян замдаа hайнаар ябыш даа «Улаан-Үдэ!»

С. БАРДАМОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүүшын гол теплоходой уhа руу табилгада зорюулагдаhан митинг дээрэ.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

...АНДА МЭДЭЭСЭНЭ:

...ЛААН-ҮДЫН АЙМАГ

...Центральна Ко... «КПСС-эй XXV ...дые нэрэтэй солотойгоор ...ын түлөө социалис мү... ...н тухай» тогтоолые ма... ...ажахын коллектив баяр ...тайгаар угтаба.

...схэхы жэлэй шэнэ ур... ...хуряалгын хүдэлмэридэ ... орообди. Ургуул... ...таряагаа, овощ болон ...хартаабхаяа түргөөр, хо... ...оруулангүй хуряа... ...лгын түлөө мүрысөөн ...шадай дунда үргэнөөр ...байна. Ороohото ...лнуудые 25 үдэр соо ..., хартаабхаяа 20 ...соо малтажа абаха зо... ...табихайбди.

...жэлдэ манай ажахы ...35 мянган центнер ороohо, 12,5 мянган центнер хартаабха, 14 мянган центнер овощ тушааха социалис уялгатай. Энэ хэлэhэндээ хүрэхын түлөө эмхидхэлэй бүхы хэмжээн абтанхай.

Мүнөө таряа амяарлан хадалга түлэг дундаа ябажа байна. Комбайнернууд нүхэд Тугаринов, Лапкин үдэр соо 35—40 гектарай таряа баал болгон хадана. Хартаабха малталга, овощ суглуулга мүн лэ эхилээ. Суута огородшон Л. Д. Дымбрынова табан жэлэйнгээ даабари мэнэ дүүргүүтэй байна.

А. БОЯРКИН,
Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын парткомой секретарь.

ПРИБАЙКАЛИ

«Прибайкалец» колхозой таряашад болон механизаторнууд КПСС-эй XXV съездые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтаха зорилго урдаа табяад, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 50 мянган центнерhээ бага бэшэ ороohо таряа хуряахаар шиидэhэн байна. Энэнь нёдондонойхиhоо 15 мянган центнерээр ехэ болоно. Колхозой таряашад байгша ондо 10 мянган центнер ороohо гүрэндэ худалдаха социалис уялгатай.

— Ороohо таряанаймнай ургаса нёдондонойхиhоо hайн. Тарялангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 20 центнер шэниисэ хуряагдахаар хүлеэгдэнэ. Зарим участогуудhаа 30 центнер ургаса абтахаар багсаагдана, — гээд колхозой главна агроном Михаил Михайлович Бакиров баяртайгаар хөөрэнэ.

Тус колхозой бүхы таряалан ажахын тоосоондо ороhон звенонуудта даалгагданхай юм. Ажахыда хамтадаа тиимэ 8 звено хүдэлнэ. Тэдэнэй нэгыень Ажалай Алдар Солын орденто, КПСС-эй гэшүүн А. А. Шергин хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй участок дээрэhээ мүнөө гектарай 20 центнер шэниисэ хуряагдана.

Ажахын механизаторнууд түгэсхэхы жэлэй ургаса хуряалгада эртэнhээ эхилжэ, hайнаар бэлдэhэн юм. Бүхы комбайнууд, бусад техникэнь hайнаар заhабарилагдаhан байгаа. Тиимэhээ ороohо таряанай эдеэшэхэлээр бүхы агрегадуудынь полидо гаргагдаhан юм.

Түгэсхэхы жэлэй ургасые богони болзорто, hайн шанартайгаар хуряажа абаха хэмжээнүүд хараалагданхай. Тиигэхэдэ таряашад болон механизаторнуудай социалис мүрысөөнэй гуримда хубилалтанууд оруулагдажа, хамтын суглаан дээрэ баталагдаа. Мүн мүрысөөндэ шалгарагшадые урмашуулха хэмжээнүүд хараалагдаа.

Жэшээнь, ороohо таряа амяарлан гү, али сэхэ хуряалгада эрхимлэhэн комбайнерта «Колхозой таряа хуряалгын чемпион» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдохо, курортдо ошохо түлөөhэгүй путёвко барюулагдаха юм. 2-дохи, 3-дахи hуури эзэлhэн комбайнернууд Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгэн шангаар шагнагдаха байна. Тиихэдэ таряа хуряалга дээрэ шалгарhан автомашинын жолоошодые, бусад хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулха хэмжээнүүд хараалагдаа. Мүрысөөнэй дүнгүүд недели бухэндэ согсологдожо, илажа гарагшадай хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг колхозой түб hууриндa үргэгдэнэ.

Колхозой таряашад түгэсхэхы жэлэй ургаса хуряалгые хүдэлмэриин 20 үдэрэй туршада дүүргэжэ, 3.500 гектарhаа бага бэшэ намарай паар хахалха зорилготой. Тиихэдэ 10.000 центнер үрэhэнэй таряан хаагдаха юм.

Мүнөө «Прибайкалец» колхозой тарялан дээрэ ургаса хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Эндэхи эрхим комбайнер Виктор Серафимович Максимов түрүүшын хоёр үдэрэй туршада 600 центнер шэниисэ суглуулан сохибо. Энэ нүхэр байгша оной хуряалгын үедэ 6.000 центнер таряа суглуулха уялгатай юм. Ажахын таряашад түрүүшын хэдэн зуугаад центнер ороohо Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулаа.

Ч. ГРИГОРЬЕВ.

ВОСКРЕСНИГУУД ҮНГЭРГЭГДӨӨ

Ториин совхозой 4-дэхи отделенидэ хүдөө ажалай хүдэлмэриин халуун хаhын үедэ олон хүнэй хабаадалгатай воскресник үнгэргэлгэ заншал болонхой юм. Гол ажалhаа сүлөөтэй сагтаа механизаторнууд, мэргэжэлтэд, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, зунайнгаа амаралтын үедэ hурагшад энэ шухала хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Байгша ондо арба гаран воскресник үнгэргэгдөө.

Түрүүшын воскреснигэй үедэ механизаторнууд, пенсионернүүдэй хүсөөр мянга гаран hургааг отологдожо бэлэдхэгдээ. Сабшалан энэ hургаагаар хорёологдоhон байна. Сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Д. Ж. Дагбаевай хүтэлбэри доро удаадахи воскресник үнгэргэгдэжэ, хонидой эдеэлхэ кормушканууды е хэхэ модон бэлэдхэгдээ hэн.

Пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй, hурагшадай хүсөөр Алцагай отделениин Эреэн-Дабаан гэжэ газарта 144 гектар сабшалан хорёологдоо. Тиихэдэ Хужар гэжэ нютагта зеленкын тариг-даhан табан километр утатай участок хорёологдоhон байна.

Малай үбhэ, тэжээл бэлэдхэхэ үедэ воскреснигүүд үнгэргэгдэhэн байна. Тиигэжэ үбhэ ногоон хура бороондо сохюулагдангүй, шэмэтэй зандаа сомоологдожо абтаа. Таряа хуряалгын эхилхэhээ табан үдэр урид комбайнернууд болон мэргэжэлтэд отделениие эрхилэгшэ Н. Тарниковай хүтэлбэри доро болдог доштой Хужарай сабшалангай 25 гектар участогай ногооe гараар сабшаад, бултыень хуряажа сомоолоо.

Пенсионернүүд А. Г. Гомбоев, Д. Ж. Дагбаев, Д. Н. Лубсанов, Д. Ж. Жапов гэгшэд бүхы воскреснигүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түрэл совхоздоо горитойхон туhаламжа үзүүлээ. Зунай амаралтада байhан студентнэр, hурагшад мүн лэ үбhэ хуряалгын үедэ үнгэргэгдэhэн воскреснигүүдтэ олоороо хабаадалсаа. Хамта дээрээ 70 гаран залуушуул байгша оной тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ гаража, ажахыда туhалhан байна.

М. ГАЛСАНОВ.
Зэдын аймаг.

ГОЛ ШЭГЛЭЛЭЭ АЛДААД БАЙХАДАНЬ...

«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй бүтээн гаргаһан бүхы продукци хадаа олон квартиратай байрын гэрнүүдые барилгахабсаралгада хэрэглэгдэдэг гээшэ. Тэдэнэй нэгэл зүйлэйнь дуталдабал, барилгын хүдэлмэриин ябаса заатагүй һаатаадхидаг юм. Тиигэжэ социалис уялгын дүүргэлтэдэ горитой түбэг татахаяа һанадаг.

Ушар тиимэһээ энэ предприятиин партийна организациин, бүхы коммунистнуудай гол уялга хадаа үйлэдбэриингөө бүхы һалбаринуудые нэгэ жэгдээр, таһалдалгүйгөөр хүдэлгэхэ, хараалһан түсэбөө заатагүй дүүргэжэ байха ёһотой болоно.

Теэд энэ предприяти эгээ мүнөө ямараар хүдэлнэ гээшэб? Хангалтатай гэхын аргагүй. Заводуудынь хүсэд хүсэн соогоо хүдэлнэгүй. Урдань энэ нэгэдэл республикын түрүү предприятинуудай тоодо оролсодог бэшэ һэн гү? Ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө предприятиин коллективэй СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэтэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ойн баярай хүндэлэлэй тэмдэгтэ хүртэһыень мартаагүй байхабди.

Гэхэ зуура түрүү зэргэдэ ябаһан энэ нэгэдэл яахадаа гээгдэгшэдэй тоодо орошобо гээшэб гэһэн асуудал гараагүйдөө арганьгүй.

Түрүүшынь амжалта предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа сэдьхэл амаруулжархёо хаш. Тэрэнь бүхы байдалдань муугаар нүлөөлөө бшуу. Нэгэдэлэй һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха асуудалда анхаралаа һулаар табидаг боложо эхилээ, кадрнуудые тогтууритай болгохо, тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэг, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тоогдоогүй байшоо. Заводуудай хуушарһан түхеэрэлгэнүүд баһал өөрынгөө хойшолон харуулһан байха.

Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые һайн гэхэнь бэрхэтэй. Эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, бэрхэ бэрхэ хүдэлмэришэд предприятиһаа гаража ошодог болобо.

Нэгэдэлэй гол предприятида боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын партийна суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нэгэдэлэй главна инженер Э. П. Янцер иигэжэ тэмдэглээ:

— Эгээл «үбшэнтэй» хэрэгнай гэхэдэ, кадрнуудай асуудал болоод байна. Энээниие анхаралһаа алдаһамнай ехэ гэмшэлтэй. Гансахан энэ жэлдэ бүхы дүрбэн заводой директорнууд һэлгэгдээ. 1-дэхи, 4-дэхи филиалнуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хуу шэнэлэгдээ. Хэды олон хүдэлмэришэд манһаа гаража ошооб, тооложо барашагүй. Гол предприятиин главна инженер, главна энергетик, главна механик, ахамад гурбан бухгалтер, хангалгын болон ажалай ба салин хүлһэнэй таһагай начальнигууд һэлгэгдээ. Хуушан хүтэлбэрилэгшэдһөө миил хоёр хүн үлэнхэй. Теэд кадрнууд лэ хамаг юумые шиидхэхэ байна ха юм.

Кадрнуудые иигэжэ олоор һэлгэһэн ушар ямар нэгэн хойшолонгүй байхын эрганьгүй. Энээниие үйлэдбэриин үгэ дурдагдаагүй гэхэдэ болонэ.

Гэхэтэй хамта, партбюрогой секретариин хэһэн тоосоото элидхэл соо кадрнууд тухай асуудал тушаа нэгэшье үгэ дурдагдаагүй гэхэдэ болохо. Нёдондо нэгэдэлэй гол предприятиһаа аяар 500 хүн гаража ошоо. 500 хүн! Энэмнай бүхы коллективэй хахадынь шахуу болоно бшуу. Иимэ баримта дуулахадаа сэдьхэлээ хүдэлгэнгүй һуужа бололтой гээшэ гү? Эндэ хүдэлхэеэ болигшодой дунда 13 коммунист бии. Үнгэрхэдөө предприятиин партбюрогой секретарь байһан В. И. Кудряшова ябашоо ха юм.

Иимэ тон бирагүй байдалтай байһан мүртөө кадрнууд тухай асуудал тоосоото элидхэл соо харуулагдаагүй байһаниинь угаа ехэ дутагдал болоно.

«Буржелезобетон» нэгэдэлэй гол предприятиин заводто, шулуу абадаг газарта хүдэлэгшэд нёдондо аяар 1.230 час хүдэлмэриин сагые ямаршье шалтагаангүйгөөр хаяһан байна. Энэшье жэлдэ тиимэ дутагдал үргэлжэлһөөр. Иимэ муу байдалай гол шалтагааниинь хадаа мастернуудай дааһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадагһаа үндэһэлнэ. Тоосоото үедэ коллективэй нэгэшье хүтэлбэрилэгшын, зарим коммунистнуудай тоосоо партийна суглаан дээрэ гү, али партбюрогой заседани дээрэ зүбшөөгүй байна.

Коллективүүдтэ залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ хүдэлөөн, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри орой эмхидхэгдээгүй байха юм. Гэхэ зуура эдэ дутагдалнууд тушаа коммунистнууд нэгэнтэ бэшэ һанамжаяа оруулһан бэлэй. Зарим хүдэлмэришэдэй дүршэл багатайһаа, техникэ болон түхеэрэлгын оньһо муугаар мэдэхэ байһанһаал уламжалан, тэдэнь бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана, эбдэрнэ, хэрэгһээ гарана. Дааһан түхеэрэлгэ, зэр зэмсэгээ хүн бүхэнэй һайн мэдэдэг, мэргэжэл түгэс байгаа һаа, иимэ юумэн яашье ушархагүй һэн. Иимэ дутагдал тушаа коммунист Л. Ф. Востриков суглаан дээрэ ажаглалта хээ.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалда партийна бюро анхаралаа һулаар табина гэһэн шүүмжэлэл болоо. Тэрэнь тон зүб. Энэ шухала хэрэгые мастернууд, цехүүдэй начальнигууд тоодоггүй муутай. Мүрысөөнэй дүн гаргаха уялгатай профсоюзай организацида партбюоро, хүтүлбэрилхы тушаалтад ямаршье туһа хүргэдэггүй байһаниинь элирээ. Мэргэжэл шадабаряа харуулха конкурс, жэшээнь, эндэ соносхогдоһон байгаа. Дүнгынь гаргагдаа, бэрхэшүүл нэрлэгдээ һэн. Гэбэшье мүрысөөндэ илагшадай классынь дээшэлүүлхэбди гэһэн үгэдөө хүрөөгүй. Энээхэн нэгэ таагүй ушар хүдэлмэришэдэй дурые али зэргээр гутаагаа гээшэб!

Коллективэйнгээ гэшүүдтэ анхаралаа мууса хандуулдаг байһанһаань боложо, кадрнуудые бэхижүүлхэ, тогтууритай болгохо гол асуудал эндэ хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ гэһэн тобшолол тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ хэгдэһэниинь ехэ зүйтэй байна. Шэнээр һунгагдаһан партбюро партийна ажабайдалдахи гол шухала энэ асуудалые саашадаа шадамараар, үрэ дүн һайнтайгаар шиидхэдэг болохо байһандань найданабди.

Л. ХЕНЗЫХЕНОВ.
Улаан-Үдэ хото.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Юһэдэхи табан жэлэй хугасаада шубуунай мяха элбэгжүүлхэ талаар Кабанскын совхоз горитой амжалта туйлана. Һүүлэй дүнгүүдые соголон харахада, тус ажахы нугаһанай тарган мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө холо үлүүлжэ, ехэхэн олзо оруулаа. Мүнөө дурсагдагша совхоз жэлдээ 25—27 мянган центнер нугаһанай мяха Эхэ орондоо худалдажа, тушаагдаһан продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые нилээд хямдаруулаа. Тиигэжэ шубуу үсхэбэрилгэ ажахын эгээл ашаг ехэтэй һалбаринуудайнь нэгэн болонхой.

Кабанскын совхозой шубуу үсхэбэрилгын фермэдэ харюусалгата ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг дүршэл ехэтэй нугаһашад олон юм. Жэшээлбэл, үнинэй шубуушан, партиин гэшүүн Серафима Васильевна Филоновагай хүтэлбэрилдэг бригада түгэсхэхы жэлэй туршада бүхыдөө 2 миллион 200 мянган нугаһанай үндэгэ суглуулха түсэбтэй аад, бүри июнь һарын эхеэр тэрэнээ сүм бэелүүлээ. Тиихэдэ тус бригадын коллектив табан жэлэйнгээ түсэбые байгша оной март һарада дүүргээд, мүнөө даабариһаа гадуур 2 миллион шахуу үндэгэ суглуулаад байна.

Мүнөө дурсагдагша бригадын нугаһашад тус бүрөө харууһалжа байһан бүлэг нугаһанһаа жэлэй дунда зэргээр 131 мянган үндэгэ суглуулха түсэбөө байгша оной май, июнь һаранuудта дүүргэжэ шадаа. Түрүү нугаһашад Е. Хандаева, А. Галицкая, Л. Алексеенко, А. Стремякова болон бусад ерэхэ арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа, 75—100 мянган үндэгэ тушаагаа.

Мүнөө совхозой нугаһашад дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, партиин XXV съездын эхилтэр сүм дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

С. ТЮЛЮКИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нугаһашадай бригадир С. Филонова (дундань), шубуушад Е. Хасидаева, А. Галицкая гэгшэд.

И. МАТВЕЕВЭЙ фото.

Хонишодой заншалта уулзалганууд

АМЖАЛТА БИИ, АЖАЛШЬЕ ЕХЭ

Тээсгэн аймагай «Зэдын үнэн» газетын редакцида эндэхи ажахынуудай түрүү хонишод сугларaa. Байгша ондо аймаг дотор 54 хонишон зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга түлжүүлээ.

Борьёогой совхозой эхэ хонидые харууһалдаг бригадануудай 24-ниинь нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абаһан һаа, мүнөө 16-ниинь тиимэ үрэ дүн туйлаба. Гэбэшье энэ совхоз бүхыдөө табан жэл соо ходоодоо һайн дүнгүүдые туйлана. Жэл бүри дунда зэргээр зуун эхэ хонин бүриһөө 106 хурьга абаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 113,9 хурьга зуун эхэ хонин бүриһөө тэнжээгээ һэн.

Аймаг дотор табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид бэелүүлһэн 17 ахалагша хонишон бии. Борьёогой совхозой суута хонишон Д. Я. Свистуновой бригада энэ жэл зуун эхэ хонин бүриһөө 157,3 хурьга тэнжээжэ, үрзанда 155,1 хурьга түлжүүлжэ, өөһэдынгөө туйлаһан дүнгүүдые дабан гараа. Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 120-һоо дээшэ хурьга абаһан хонишод: Социалис Ажалай Геройнууд Г-Ц. Г. Цыремпилова — 125,5, Г. Л. Рабдаев — 121,7, залуу хонишон В. Г. Базаров — 147, Т. П. Чупышева — 120,1, Н. С. Лубсанова 120,8 хурьга абажа түлжүүлээ.

Энэ жэлдэ аймагта хамта 136.857 толгой гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 231 хурьган олоор абтаһан болоно. Февраль һарада хурьгадай 17,7, март соо — 76,5, апрель соо — 5,6 процентнь абтаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, октябрь һарада эхэ хонидые искусственнаар үрэжүүлхэдэ хээлеэ һайса барина. Жэшээнь, Борёогой совхоздо октябрь һарада нэгэдэхеэ үрэжүүлэгдэһэн эхэ хонидой — 80,3 «Октябрьский» совхоздо — 97,6, «Коммунизм» колхоздо 95,4 процентнь хуу түл үгөө. Октябрь һарада хээлитүүлэгдэһэн хонид эхирлэхээр олон. Борьёогой совхоздо — 3.825, «Октябрьский» совхоздо — 1.047, «Коммунизм» колхоздо — 1.183 хонин эхирлээ. Энээхэн жэшээ дээрэһээ харахада, эхэ хонидые бэлшээн тарғалуулха, искусственна үрэжүүлгые һайнаар эмхидхэхэ, эхэ хонидой отаранuудые зүбөөр бүридүүлхэ, хусануудаа үрэжүүлгэдэ бэлдэхэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулһанай аша эндэ харагдана.

Хонидой тоо толгойе олошоруулха тумаа тэдэниие нооһо ехэтэй болгохо шухала. Юуб гэбэл, нооһон хадаа хонин ажалһаа абтадаг гол продукци болоно. Гэхэ зуура, энэ жэлдэ эндэхи арбан ажахы сооһоо гансал «Октябрьский» совхоз нооһо абаха түсэбөө 102, худалдаха түсэбөө 103 процент дүүргээ. Бусад ажахынууд нооһо абаха түсэбөө дүүргээгүй. Хонин бүриһөө нооһон тон бага хайшалагдаа. Нёдондо хонин бүриһөө 3.290 грамм нооһо абаһан һаа, энэ жэлдэ арай шамай 3 килограммда хүрөө.

Үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 89 процентээр үлүү гэхэ гү, али 36 мянга шахуу хониной гарзалһан дээрэһээ нилээд ехэ мяхан, нооһон дутуу абтаа. Эгээл багаар абахада, 8.600 центнер хониной мяха, 645 центнер нооһоёо (эгээл табан жэлэйнь түсэбэй дуталдажа байһан хэмжээн) дэмы хосороогоо гэхэ гү, али хахад миллион түхэриг мүнгэн олзоёо алдаһан болоно. Илангаяа Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, Торин, Оёорой совхозууд хонидоо олоор гарзалуулаа. Гол түлэб апрель, май һаранuудта хонид олон гарзалаа. Энэ хаһада тэжээл дуталдажа захална. Эхэ хонидые, хурьгадые эдеэлүүлхэ гурим хазагайруулһанһаа болоно.

Нилээд олон ушарта тэжээлэй дуталдаһанһаа бэшэ, харин харууһыень муугаар эмхидхэһэнһээнь, үбшэлһэнһөө болоно, хонидой гарзалха ушар үзэгдэнэ. Энээнһээ гадна, эхэ хонид һубайрна. Аймаг соо энэ жэлдэ 9.622 эхэ хонин һубай үлэшэһэн байна.

Эндэхи ажахынуудта гүрэндэ худалдагдадаг хонидойнь шэгнүүр дунда зэргээр 34—37 килограмм болодог. Энэ тон бага. Тэрээнһээ гадна, худалдагдадаг хонидой хахадынь шахуу дундаһаа доошо хүсэтэй, туранхай гэжэ сэгнэгдэнэ. Жэл бүри гүрэндэ худалдагдадаг хонидой тоо 70—80 мянга болоно. Эдэнээ туранхайгаар худалдахадаа ажахынууд 5.000 шахуу центнер хониной мяха дэмы алдана. Энэмнай аяар 500 мянган түхэригэй олзо бшуу.

Энэ жэлдэ бүхы колхоз, совхозуудта хонидые нэгэ доронь байлгаад шахан таргалуулха оньһожоруулагдамал шахалгын талмайнуудые эмхидхээд, аймаг дотор хамга дээрэ 50 мянган хонин шахагдана. Тэдэнэй тус бүриинь шэгнүүрые 40 килограммһаа доошо бэшэ болгожо, тарганаар худалдаха зорилго табигдана. Шэнэ аргые саашадаа улам һайжаруулан, жэл бүри оньһожоруулан, онол өншые зүбөөр бэелүүлэн, хониной мяха ехээр үйлэдбэрилдэг болохо аргатай. Энээн тушаа хэгдэхэ юумэн үшөө ехэ. Хонидые шахалгын технологиие зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, тушаагдаха эрьенүүдые 2 жэл байлгалтагүй, тэрэ жэлдэнь һайнаар шахажа, томо, тарган болгоод худалдадаг болохо арга бии. Тиигэжэ һүрэгэйнгөө эрьесые түргэдхэхэ, олон талаһаань олзотой, ашагтай болгохо арга олдоно.

Аймагай түрүү хонишод партиин XXV съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, шэнэ табан жэлэй эхиндэ томо амжалтануудые туйлан, 1976 оной мартын 1-дэ 147 мянган эхэ хонитой байха гэһэн зорилго урдаа табина.

Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 147 хурьга абажа түлжүүлһэн Борьёогой совхозой хонишон В. Г. Базаров ахалагша хонишоной харюусалга тухай хэлэбэ. Зарим ахалагша хонишод хурьгадые олоор абаад, тэдэнээ бүрин бүтэн томо болгохын түлөө хүсэд оролдодоггүй дээрэһээ гарзалуулдаг. Тиимэһээ жэл бүри апрель һарада «зуутан» байһан зарим нүхэднай август һарада гээгдэшэһэн байдаг. Энэ жэл манай совхозой 24 ахалагша хонишон зуутанай тоодо ороһон аад, мүнөө 16-ниинь үлөө бшуу. Эндэ ахалагша хонишодой өөһэдын зэмэ ехэ. Зуутан болоо гээшэб гэжэ һанаагаа амараад, хурьгадайнгаа хойноһоо харууһа һуларуулна. Тэдэнь май, июнь һаранuудта олоор үхэнэ. Эндэл ахалагша хонишон хамаг шадалаа, мэргэжэлээ гаргаха зэргэтэй.

Мүн Оёорой совхозой ахалагша хонишон С. Г. Фофонов хонишодой, илангаяа ахалагшын харюусалгатайгаар ажалдаа хандалга шиидхэхы удха шанартай гэжэ тэмдэглээ. Шадаал һаа, удаан сугтаа хүдэлһэн хүнүүд һайн дүнгүүдые туйладаг. Гурбан жэлэй саада тээ минии эрхилдэг отарада хүнүүд тогтодоггүй байһан юм. Өөрөө нүхэдтэеэ хөөрэлдэжэ, үгээ ойлголсоод, хамта хүдэлжэ эхилһээр жэл бүри зуутанай зэргэдэ ябанабди. Хонин бүриһөө 3 килограммһаа үлүүтэй нооһон хайшалагдана.

Хурьгадые бригадна аргаар абажа тэнжээхэдэ ехэ зохид гэжэ Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Д. Б. Будаев хэлэбэ. Манай отара түрүүшынхеэ хурьгалһан зуһагуудай тус бүриһөө хурьга абажа, тус бүриһөөнь 3,6 килограмм нооһо хайшалаад, хурьган болгониие 24 килограммтайгаар илгажа тушаагаабди. Манай отарынхид түрүү хонишодой жэшээгээр хурьгадые бригадна аргаар түлжүүлдэг болонхой.

— Ахалагша хонишон хамаг харюусалгата ажалаа өөрөө толгойлхо ёһотой, — гэжэ «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон, үнинэй зуутан Л. Д. Иванов, «Мир» колхозой ахалагша хонишон, мүн лэ тогтонижоһон зуутан Г. П. Пансалов гэгшэд мэдүүлээ. — Тэжээл бэлэдхэлгэдэ өөрөө хабаадалсаха гээшэ юунһээшье шухала. Тэжээлээр һайса хангагдабал, хамаг ажалнай урагшатай.

Хоёр хүршэ Сэлэнгын, Зэдын аймагуудай социалис мүрысөөндэ оролсодог Сэлэнгын совхозой ахалагша хонишон нүхэр Акулов эндэ үгэ хэлээ. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. М. Яковлев, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Л. С. Мадагуев, Борьёогой совхозой главна зоотехник В. П. Шантаханов гэгшэд хонидой үүлтэр һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулха, ажалай журам шангадхаха тухай хэлээ.

Хонишодой суглаанда КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн А. У. Модогоев хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зэдын хонишод ерэхэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис уялгануудые баталан абаа. Суглаанай һүүлдэ ажалай түрүүшүүлдэ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын, КПСС-эй райкомой болон аймгүйсэлкомой Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Аймагай чемпионуудта торгон лентэнүүд зүүлгэгдэжэ, үнэмшэлгэнүүд барюулагдаа.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

АЛАС-ДУРНЫН ХИЗААР...

Һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Манай ороной бү... рагшадтай адли, Совет Алас-Дурнын хэдэн мил... дент, һургуулиич һурагшад болон техническэ ... олгодог училищинуудай һурагшад һуралсалай ... класс ба мастерскойнуудта һууринуудаа эзэлбэ ... заарта хаа хаанагүй — хото городуудһаа эхилэд ... һашадай холын тосхонууд хүрэтэр — шэнэ һург... нээгдээ, урдын һургуулинууд хэрэгсэлнүүдээр ... хангагдаа. Студентнэрэй хамтын байранууд, элдэб ... яһатанай үхибүүдэй гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэтэй ... надууд ашаглалгада оруулагдаба. Техническэ ... олгодог училищинууд шэнэ станогуудаар, бусад ... кээр хангагдаа.

Алас-Дурнын зүгтэ һуралсалай шэнэ жэлэй ... тухай ТАСС-ай корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүү... толилогдобо.

БАМ-ай ҺУРГУУЛИНУУД

Байгал-Амарай түмэр замай зүүн участогай Алонко тосхондо уужам һаруул классуудтай, һуралсалай кабинедүүдтэй шэнэ һургуули баригдажа, ашаглалгада тушаагдаба. Һургуули тон богони болзорто баригдаа, хоёр һарын урда тээ һургуулиин һуури табигдаһан юм. Түмэр замшадай, БАМ-ай ерээдүйн станциин барилгашадай зуугаад үхибүүн эндэ һуража эхилбэ.

Алонкодо баригдаһан һургуули Байгал-Амарай түмэр замай зүүн участогай наймадахи һургуули болоно. Украинын барилгашадай байрлаһан Дуссе-Алин, «Ургал-2 тосхонуудта һургуулиин үшөө хоёр байшан баригдажа байнхай.

В. ГРИГОРЬЕВ.
БАМ-ай зүүн участок.

САХАЛИНАЙХИД ҺУРАНА

Александровска медицинскэ училищи дүүргэһэн 150 залуу мэргэжэлтэ Сахалинай, Курильска олтирогуудтахи эмнэлгын эмхи зургаануудта хүдэлжэ эхилбэ. Һая болотор мэргэжэлтэдые ехэ газарта һургадаг байгаа юм.

Мүнөө олтирог дээрэ олон һургуулинууд хүдэлдэг болоо. Багшанарай институт, ороной вузуудай һуралсалай зүбшэл үгэжэ байдаг пунктнууд, 95 ондоо мэргэжэлтэдые бэлдэдэг һуралсалай арбан училищи эндэ хүдэлнэ. Сахалинай, Курилай арадай ажахыда хүдэлжэ байһан арбадахи хүн бүхэн тусхай дунда, арбан наймадахи хүн бүхэн — дээдэ һургуулитай.

Л. ЛИСОВСКИЙ.
Южно-Сахалинск.

СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН ТҮСЭБӨӨР

Табан жэлэй эхиндэ табигдаһан социальна хүгжэлтын түсэб Далайн флодой министерствын судна заһабарилгын заводто амжалтагайгаар бэелүүлэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ эндэ ехэ анхарал хандуулагдана. «Табан жэлэй дүүрэтэр бүхы хүдэлмэришэдэй гурбанайнь хоёр хуби дунда һургуулитай болохо ёһотой» гэжэ түсэб дотор бэшээтэй. Энэ зорилго бэелүүлэгдэнхэй. Хэдэн зуугаад хүн хүдэлжэ байгаад, дунда һургуули дүүргэжэ гараа, 170 хүн техник-судна заһабарилагшын, судна бүтээгшын дипломтой болонхой. Олонхи бригадир, слесарь, токарь, фрезеровщигууд тусхай дунда һургуулитай болоо. Һуралсал, мэргэжэлээ дээшэлүүлгэ социалис уялгануудай гол пунктнь болонхой. Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, энэ пунктын дүүргэлтэдэ ехэ анхарал хандуулагдадаг юм.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ судна заһабарилдаг 250 хүн вузуудта, техникумүүдтэ, хүдэлмэришэдэй дунда һургуулинуудта һуража эхилбэ.

В. РАЗИН.
Советская Гавань.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ БЭЛДЭДЭГ ТҮБ

Приморинн хүдөө ажахын институдай нэгэдэхи курсда мянга гаран хүбүүд, басагад һурахаяа оробо. Эдэнэр агроном, зоойнженер, экономист, ой модоной болон мелиорациин мэргэжэлтэд болохо юм.

Энэ институт Алас-Дурнын экономическа районой кадрнуудые бэлдэдэг. 16 жэлэй турша соо зур... гаран мэргэжэлтэд ... гараһан байха юм. ... рилхы хүдэлмэри... мэргэжэл дээшэлүү... дэниие бэлдэхэ ф... аспирантура инсти... гэдэ бии.

Экономическа ... дөө ажахын кадрну... дэдэг түб гэжэ Уссу... зүбөөр нэрлэдэг. Со... никум, мэргэжэл д... дэг хизаарай һург... дөөгэй мэргэжэл ... училищи эндэ бии. ... лой габшагай бар... дые, барайгарай ш... хозуудые мэргэ... хангаха гидромели... шэнэ техникум ба... байнхай.

А. ГУЛЯНС...
Уссурийск.

АУДИТОРИ — ЗАВОДОЙ ЦЕ...

Программна ... той станогуудай ... гэһэн шэнэ мэргэ... Арсеньев хотодо ... скэ мэргэжэлэй учил... дэжэ эхилбэ. Дүй ... тэй һурган хүмүүж... дэй хүтэлбэри доро ... хүбүүд теори шуда... кольд», «Прогресс» ... шина бүтээлгын за... цехүүд соо тэдэнэр ... гарадаг.

Эдэ предприятинуу... циально-экономическ... жэлтын түсэбэй ёһо... лэдбэриин һуралсалай ... зохёогдонхой. Бүхы ... мэришэдөө дунда һу... тай, хоёр-гурбан мэр... болгохо гэһэн зорил... табигданхай юм.

«Прогресс» заво... ралсалай зохидоор ... дэһэн цех эмхидх... «Аскольдын» һур... классууд жэл бүри ... ран хүдэлмэришэни... гажа гаргадаг. Мүнөө... гай эрилтэдэ таара... никэтэй, электрони... матика хэрэглэдэг эд... приятинууд залуушу... ра татадаг. Тиигэжэ ... эрдэмэй дунда һургу... ба һара соо ажалай ... олоһон басагад, хүбү... дүршэлтэй хүдэлмэр... зэргэдэ жагсадаг.

Арсеньев хотын ... зуугаад инженер, ... хүдэлмэришэд боло... хаагшад вузууд, т... мүүдтэ мэргэжэлээ ... лүүлдэг, үйлэдбэрии... ческэ саг үргэлжын ... нуудта һуралсалаа ... жэлүүлдэг юм.

В. КЛИМЕНТ...
Приморинн хизаар.

АРКТИКЫН МҮЛЬҺЭНЭЙ ДУ...

Морягууд ажалаа ... салтайгаа жэгдэ ябу... һэн радиограммануу... даа наймаанай суд... үдэшэжэ ябаһан ... нууд һаа Владивосто... байһан олон тоото мэ... дэй дунда үсөөн бэ... таһаа сүлөө сагта ... дүй дүршэлтэй мат... химик, физик, түүх... литераторнуудай ... ябана. Алас-Дурнын ... пароходствын там... хүдэлмэрилэгшэдэй ... эрдэмэй һургуулинуу... ниие Арктика эльга...

Ганса ледоколнууд... зуу гаран залуу мо... хэшээлнүүдтэ таһал... ябана. Пароходствын ... нуудта бүхы дээрэ ... салай 53 бүлэг ху... мянга гаран хүн эндэ ... на.

И. ПАЛА...
«Ермак» ледокол...

ЗАГАСТАЙН ТАЛАДА

ФОТО РЕПОРТАЖ

— Жэлэй эхинһээ 13 миллион 900 мянган түхэригэй барилга хээд байнабди. Үнгэрһэн жэлэй найман һарынхитай сасуулаад үзэхэдэ, бидэнэр 2,2 дахин ехэ барилга хээбди. Үдэр хоногой ошохо тума бүри үргэн дэлисэтэйгээр барилга хэнэбди. Һарадаа дунда зэргээр 2,5—3 миллион түхэригэй барилга хэхэ зорилгоор хүдэлмэришэднай, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшаднай оролдоно, — гэжэ Гусиноозерскын ГРЭС барижа байһан «Востокэнергомонтаж» трестын участогай начальник В. В. Эйсфельд бидэндэ хөөрэжэ байгаа һэн.

Һарадаа 2,5—3 миллион түхэригэй барилга хэхэ ёһотойбди гэһэн үгэнүүдынь ухаан бодолдомнай хадуугдаба. ГРЭС-эй барилгашадай али зэргын ажал хүдэлмэри хэжэ байһыень энээхэн тоо, баримта гэршэлнэ бшуу.

ГРЭС-эй барилгын участогууд дээрэ үдэр, һүнишье ажалай эршэтэ абяан замханагүй. Тоогүй олон хүдэлмэришэдэй оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ байханиь харагдана. Энэ ехэ барилгада 29 бага, ехэшье организацинуудай коллективүүд хабаадалсана. Бүхыдөө эндэ мүнөө дээрээ дүрбэн мянган хүдэлмэришэн тоологдоно.

— Жэлэй дүүрэтэр барилгашадай тоо 5 мянгада хүрэхэ юм. Бидэнэй хэхэ юумэн ехэ. Юуб гэхэдэ ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээниие байгша оной һүүл багаар ашаглалгада үгэхэ даабаритайбди, — гэжэ нүхэр В. В. Эйсфельд үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Сибирьтэ иимэ томо ГРЭС баригдаагүй байһан шахуу. Гол корпусойнь үндэр 40 метртэ хүрэнэ. Эндэ утаа татаха 180 метр үндэр хоолой баригдажа байнхай. Энэ хоолойн 140 метрынь баригдаад, метр метрээр огторгойн гүн руу үндын бодоно. Арматура хэхэ, электро-гагнууриин цехүүд, бетон хэдэг завод ашаглалгада үгтэнхэй. Хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ организацинуудай коллективүүд илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Уһа бүлэхэ насосно станциин, химическэ аргаар уһа сэбэрлэхэ станциин байшангай барилганууд дүүргэгдээд, орёо нарин оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно.

Алишье участогта ерэхэдэ, барилгашад унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй хүдэлнэ. ГРЭС-эй гол корпус соо 100 тонно ашаа үргэхэ хоёр кран тодхогдоо. Эндэ турбогенераторнуудай һууринууд табигдажа эхилбэ. Энэ харюусалгатай ажалые «Сибспецэнергомонтаж» трестын барилгашад хэхэ юм.

— Минии даадаг участогта 158 хүдэлмэришэн хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь Назаровска ГРЭС барилсаһан юм. Дүршэл шадабаритай, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэднай халаан бүриингөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ, — гэжэ Г. И. Старовойтов хүдэлмэришэдөө магтана. «Сибспецэнергомонтаж» трестын хүдэлмэришэд түрүү ажалаараа бэшэнэй дундаһаа эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр ГРЭС-эй барилгын управлениин коллективэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хэдэн удаа илажа гараа. Хоёрдохи кварталай дүнгөөр нэгэдэхи һуури эзэлээ. Мүн Алексей Васильевич Томышевой даадаг бригадын коллектив илангаяа һайн үрэ дүн туйлана. Эдэнэр һарадаа хүн бүриин 1.500 түхэригэй барилга хэхэ аад, 1600—1700 түхэригэй барилга хээ. Энэ бригадын коллектив түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид ноябриин 1-дэ дүүргэхэ социалис уялга абанхай.

— Бидэнэр бүхы бригадаараа Назаровска ГРЭС-эй барилгада хүдэлһэн зомди. Бэе бэеэ үнинһөө хойшо һайн мэдэхэбди. Ажалаа хайшан гэжэ эмхидхээ һаа дээрэ хаб гэжэ эртээнһээнь хөөрэлдэдэг заншалтайбди. Бэе бэедээ туһалалсан, эбтэй эетэйгээр хүдэлөө һаа, ямаршье коллектив һайн үрэ дүн туйлаха арга боломжотой гэжэ һанагшаб, — гэжэ ... гадир Томышев то... хөөрэнэ. Эдэнэр тур... торнуудай һуури таби... зорһоонь 5 хоногоо... дүүргэхэ гэһэн зори... ГРЭС-эй барилгашад ... 25-һаа эгээл харюу... котел хабсаргаха ажал... лээ. 3650 тонно шэг... энэ гайхамшаг түх... «Востокэнергомонтаж» ... тын коллектив орой... һара 22 үдэр соо то... шиидэбэ. Урдань иимэ ... нүүдые 11 һарын ту... хабсаргадаг бэлэйл.

ГРЭС-эй барилгашад... хи табан жэлэй ту... жэлдэ урдаа гайхамш... зорилгонуудые табяад, ... лис мүрысөө үргэнөө... рүүлэн, эршэтэй шанг... дэлжэ байна. 200 мян... ловатт-час электрын га... шэ хүсэ үгэхэ энерг... байгша оной һүүл ... ашаглалгада тушаажа, п... XXV съездые нэрэтэй тү... гөөр угтаха гэжэ зори...

К. ЖАМЬЯНО...

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Гу... озерскын ГРЭС-эй гол ... бэрхэ барилгашан А. ... нев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ... фо...

ХҮН БА БАЙГААЛИ

АШАГТА МАЛТАМАЛЫЕ АШАГТАЙГААР ХЭРЭГЛЭХЭ

Манай орон дотор ашагта малтамал совет бүхы арадай баялиг болоно. Газар дайдын энэ баялигай нөөсын хэмжээгүй элбэг байгаа һаань, тэрэниие ашаглахаар, гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ гэһэн асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Газарай баялигые сахин хамгаалхые саашадань шангадхаха, ашагта малтамал хэрэглэлгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ саг болзор соогоо харалдажа үзэгдэһэн байна.

Мүнөө хүдэлжэ байһан горнорудна предприятинууд республика доторнай балайгүй олон бэшэ юм. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, «Гусиноозерская» шахта, Ципиканай прииск, Тимлюйн цементын завод, «Бурнелезобетон» нэгэдэл гэхэ мэтэ болоно. Бурнадай газар дайдада элдэб янзын ашагта малтамалай асари ехэ баялиг бии. Һүүлэй хорин-гурбан жэлэй туршада энэ баялиг шэнжэлэгдэжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи газарай баялигай талаар гүрэнэй комиссида (СССР-эй ГКЗ) баталагдаа һэн. Иигэжэ газарай баялигай 20 гаран хэбтэшэ олдоһон, тэрэ тоодо зарайнгаа талаар тон шуурхай, хомор ашагта малтамалнууд шэнжэлэгдэһэн байха юм. Тэрэнһээ гадна, ашагта малтамалнуудай 130 гаран хэбтэшэ шэнжэлэгдээд, тэдэнэй зариманиинь нютагай промышленностиин эрилтые хангахын тулада дамжуулагдаа үгтэһэн байна. Энээнэй зэргэ промышленностьда хэрэгтэй баялигые малтан абаха, болбосоруулан шанар һайтай һалбаринуудай предприятинуудые түргөөр хүгжөөхэ бааза байгуулагдаа.

Шэнжэлэгдэһэн газарай хэбтэшын бааза дээрэ Гусиноозерскын ГРЭС, Холбоолжоной карьер, Забайкалиин апатидай комбинат, Юнхэрэй фабрика гэхэ мэтэ томо предприятинууд мүнөө үедэ баригдажа байнхай.

1975 ондо оньһожоруулагдаһан нүүдэл колонно байгуулагдажа, Озерныя промышленна томо комплексын барилга эхилээ. Черемшанскын кварцева, Түгныя шулуу нүүрһэнэй гэхэ мэтэ баян хэбтэшэнүүд ойрын сагта ашаглагдаха юм. БАМ-ай барилгын эхилһэнтэй дашарамдуулан, Молодежныя хризотил-асбестын хэбтэшэ болон газарай бэшэшье баялиг, нэн түрүүндэ үнгэтэ металлнуудай ашаглалга түргэдхэгдэхэнь. Тиимэһээ ойрын табан жэлэй туршада республика доторнай горнорудна промышленность түргэн хүгжөөгдэхөөр хараалагдана.

Газарай хэбтэшэ шэнжэлдэг геологууд, ерээдүйн предприятинуудые түсэблэдэг проектнэ институдууд болон ажахын, түсэблэлгын бэшэшье органууд шэнэ хуулиин хараалһанай ёһоор, газар дайдын баялигые комплексноор хэрэглэхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулха ёһотой. Газарай хэбтэшэ, үнэндөө, өөһэдөө холисолдоһон гэхэ гү, али комплексно байдаг ха юм. Жэшээлхэдэ, Озерныя хэбтэшэ туулган цинк хоёрой холисоһоо гадна, пиритнэ холисо худхалдаһан байдаг. Пиритнэ холисо хадаа сернэ кислота абаха һайн зүйл болохо үгэдэг. Тиихэдэ Забайкалиин комбинадай гаргаһан апатидай концентрадые буйлуулжа, фосфорно үтэгжүүлгэ болгоходо сернэ кислота шухала хэрэгтэй бшуу. Озерныя карьертэ малтагдан гаргагдаха сидеритовэ (түмэрэй) рудае хэрэглэхэ арга боломжо тухай асуудалые шудалхаар гэжэ һанагдана. Шэл гаргаха, тэрэ тоодо эрхим сортын шэл бүтээн гаргахын тулада Черемшанскын кварцидые хэрэглэхэдэ болоно. Харин үлэгдэлыень гү, али шанар муутай рудае шудхалгада хэрэглэхэдэ хамаагүй. Кремниин карбид, кристаллическэ кремни абахада энэ кварцит һайн зүйл болохо үгэдэг. Иимэ жэшээнүүдые олоор дурдажа болоно.

Энэ талаар республика доторнай ямар хүдэлмэри ябуулагданаб? «Союзхлор» гэжэ Бүхэсоюзна нэгэдэлэй «Татарский ключ» карьерэй управлени Бүлюутын избёосхын хэбтэшэ ашаглана. Тиихэдэ химическэ сэбэр избёосхо хэрэглэгдэнэ. Химическэ сэбэр избёосходо орходоо гурба дахин ехэ цементын избёосхо эндэ хаядаһан болгогдоно. Химическэ сэбэр избёосхо абахада цементын избёосхо жэлдэ 500—600 мянган кубическа метр хүрэтэр хойшодоо малтагдаг болохо байна бшуу. Тимлюйн цементын заводой хэрэглэмжэдэ энээниие ашагламаар. Тэгэд цемент үйлэдбэрилхэдэ шухала хэрэгтэй малтагдажа бэлэн болоһон иимэ ехэ хэмжээнэй избёосхые хаядаһан болгоходо ямаршье ашаггүйгөөр һалана. Геологоуправлениин тоолоһо гаргаһанай ёһоор, цементын энэ избёосхые Тимлюйн заводто зөөбэл, ашаг ехэтэй байха һэн. Гадна Бүлюутын хэбтэшые гүйсэд хэрэглэхын тулада цементын шэнэ завод барибал ашаг олзотой байха һэн. БАМ-ай болон республикын бэшэшье барилгада заводой гаргаһан продукциие хэрэглэхэдэ болохо байгаа.

Иимэшүү шухала асуудалнууд яһала дайралдана. Зэдын комбинадай фабрикануудта руда буйлуулхада гараһан үнэтэй зүйлнүүд хаягдана. Сульфидна промпродукт хэрэглэгдэнэгүй.

Үшөө нэгэ шухала асуудалые хаража үзэе. Гусиноозёрскын боро нүүрһэнэй хэбтэшын нөөсэ ехэ байна. Тэрээнэй 156 миллион тонно нүүрһэн нэмэл аргаар малтагдан абтаха байна. 1.200 мянган киловатт хүсэтэй мүнөө баригдажа байгаа ГРЭС-эй хэрэглэмжые хангаха ёһотой. Гусиноозёрскын ГРЭС-эй хүсэн хоёр гү, али гурба дахин ехэ болгогдохоор хараалагдана. Тиигэбэл Түгныя шулуу нүүрһэн жэлдэ 4,5—9 миллион тонно, мүн Түнхэнэй аймагта оршодог Аһалигай нүүрһэнэй хэбтэшэ зөөжэ хэрэглэхэ асуудалые хаража үзэхэ шухала болоно. Иимэ зөөмэл нүүрһэ хэрэглэхэ ябадалые гүйсэд дэмжээд байхадаа, газар дороһоо малтажа гаргаха нүүрһэнэй асари ехэ нөөсые ашаглаха арга боломжые гүнзэгыгөөр тоолоһо үзэхыень проект табидаг эмхинүүдтэ дурадхахада болохо байгаа. Юуб гэхэдэ, мүнөө үеын техническэ зэр зэмсэг болон һайжаруулагдаһан технологи хэрэглээд байхадаа, түмэрэй рудагай хэбтэшые газар дороһоо малтажа абахада яһала ашаг үрэтэй байдаг шуу.

Газарай баялиг тухай хуулиин эшэ үндэһэн байгаали хамгаалгада нүхэсэл болохо үгэнэ. Ашагта малтамал малтан абадаг горнягуудые байгаали хамгаалхыень уялгалхаһаа гадна, газарай баялигай хэбтэшые шэнжэлэн бэдэрдэг геологуудые энээндэ уялгална.

П. ШОБОГОРОВ,
байгаали хамгаалха бүлгэмэй республиканска соведэй газарай баялиг хамгаалха секциин түрүүлэгшэ.

Дондок Лыксыкович Цыденов Захааминай аймагай хэлхеэ холбооной эмхи зургаануудта 20 гаран жэлдэ хүдэлжэ байна. Энэ нүхэр Захааминай болон Түнхэнэй аймагуудай хоорондо оршодог Хүдүү гэжэ газарта монтероор ажалладаг юм. Энэнь эгээл холын участок болоно.

Тиигэхэ зуураа телефоной линиие хододоо һайн байлгахын тула ехэ оролдолго гаргадаг байна. Зунай дулаан, сагай ерэхэлээр участогайнгаа линиие һайнаар заһабарилаад байдаг заншалтай. Тиигээд хирэ-хирэ болоод лэ участогаараа ябажа, линиеэ шалгадаг байха юм. Тэрэнэй участогта телефоной лини эбдэрээ гэжэ байдаггүй.

Олон жэлэй туршада оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон монтер Д. Л. Цыденов нэгэнтэ бэшэ захиргаанай зүгһөө магтаал һайшаалда хүртэдэг, коллектив соогоо хүндэтэй болоһон юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Л. Цыденов.

В. НИКОЛАЕВАЙ фото.

„Буряад үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

ХЭМЖЭЭН АБТАА

Манай газетын августын 2-ой номерто «Пограничный» совхоздо һү һаали доошолно» гэһэн корреспонденци толилогдоһон байгаа. Хяагтын аймагай томо ажахынуудай нэгэн болохо энэ совхоздо табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй эхинһээ һү һаали эрид доошолоо, фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажал, тэдэнэй дунда социалис мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэрэ корреспонденци соо шүүмжэлэгдээ һэн. Тиихэдэ һүнэй шанар һайжаруулха асуудалда анхарал багаар хандуулагдана, сагаан эдеэ гүрэндэ тушааха юһэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхэнь бэрхэтэй болоо гээд хэлэгдэһэн юм.

Энэ асуудалаар совхозой дирекци, партийна комитет болон профсоюзай рабочком редакцида ингэжэ мэдээсэбэ:

«Тус корреспонденци совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тиигэхэ зуура тэрээн соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб гэжэ элирүүлэгдэбэ. Дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээнүүд абтаһан байна. Нэн түрүүлэн үнеэдэй харууһалга һайжаруулагдаа. Бэлшээриин ногооной хагдаржа эхилхэдэ, һаамхай үнеэд таримал ногоотой һайжаруулагдаһан бэлшээридэ адуулагдадаг болоо. Тиихэдэ һаагдаһан һүнэй хэмжээгээр үнеэн. бүхэндэ талха тарианай зүйл нэмэгдэжэ үгтэнэ.

Һаагдаһан һүнэй шанар һайжаруулха талаар шухала хэмжээн абтанхай. Һү зөөдэг автомашинанууд һайнаар заһабарнлагдаба. Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөө улам үргэдхэхэ, тэрэниие хүтэлбэрилхэ асуудалые совхозой партком, профсоюзай рабочком үдэр бүриин хиналтада абаа. Эдэ бүгэдын ашаар август һарада һү һаали нилээд дээшэлһэн байна. Юһэдэхи табан жэлэй туршада һү гүрэндэ тушааха түсэбнай энэ оной декабриин 20 болотор дүүргэгдэхэ гээд найданабди».

ЮРИСТЫН ЗҮБШЭЛ

АЖАЛАЙ ХУУЛИ НАРИНААР САХИХА

Ажалай журам һайжаруулха, хуули ёһо наринаар сахиха асуудалда гүрэнэй органуудай, нийтын эмхинүүдэй үмэнэ харюусалгатай уялго табигдана. Энэ зорилго бэелүүлхын тула сүүдэй органуудай үүргэ дээшэлүүлхэ гэшэ угаа шухала.

Фабрика, заводуудай дэргэдэхи профсоюзай олохон комитедүүд ажалай хуули сахиха гурим заримдаа зүб хэрэглэдэггүй байна. Жэшээлбэл, фабрика, заводуудай хүтэлбэрилэгшэд нютагай комитедүүдэй зүбшөөлгүйгөөр хүдэлмэрилэгшэдые ажалһаань гаргаха ушар гаргадаг болоно, наринаар шалгадаггүйгөөр ушардуулна.

Ажалһаа хуули бусаар гаргагдаһан хүнүүд сүүдэй органуудай туһаламжаар һүүлэнь бэшэ хуушан ажалдаа бусаагдана.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые ажалһаань гаргахада дурадхалай захиргаанай зүгһөө ороходонь, фабрично-заводской зарим комитедүүд зүб бурууень ойлгонгүйгөөр зүбшөөлөө үгэжэрхидэг, заримдаа профсоюзай нютагай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр хүнние ажалһаань гаргаха тухай асуудал заседани дээрэ хамтаараа хэлсэнгүйгөөр, гансаарханаа шиидхэжэрхидэг байна.

Ажалһаа хуули бусаар гаргагдадаг жэшээнүүдые тоолохо болоо һаа, олон. Жэшээнь, Улаан-Үдын 2-дохи автопредприятиин диспетчер П. П. Мордвинова профсоюзай нютагай комитедэй зүбшөөлгүйгөөр штадай ёһоор хүнүүдэй хороогдохо болоһонтой дашарамдуулагдан, ажалһаа гаргагдаһан юм. Предприяти, эмхи зургаанууд болон организацинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд ажалай хуули ехээр хазагайруулжа, ганса бэе эхэнэрнүүдые ажалһаань гаргажархидаг байна.

Баргажанай-Адагай мяханай комбинадта хүдэлдэг ганса бэе эхэнүүд Кричевцева, Шелковникова гэгшэд профсоюзай нютагай комитедэй зүбшөөлгүйгөөр ажалһаа гаргагдаһан байгаа. Дурсагдаһан эхэнэрнүүд Баргажанай аймагай арадай сүүдэй шиидхэбэреэр хуушан ажалдаа абтажа, Шелковниковада 101 түхэриг, Кричевцевада 95 түхэриг түлэгдөө. Бэшүүрэй ветеринарна лабораториин санитарка А. К. Исаева, Баргажанай Бодоной совхозой мал адуулагша М. С. Буянтуева гэгшэд мүн лэ профсоюзай нютагай комитедэй зүбшөөлгүйгөөр ажалһаа гаргагдаһан байна. Нүхэр Буянтуева Баргажанай аймагай арадай сүүдэй шиидхэбэреэр ажалдаа һөөргөө абтажа, ажалгүй байһан сагайнгаа түлөө 255 түхэриг абаһан байна.

Фабрично-заводской комитедүүд СССР-эй профсоюзуудай Уставай 21-дэхи статьягай, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые ажалһаань гаргахадаа, фабрично-заводской комитедэй зүгһөө ажалай хуули хинан шалгалгые шангадхаха тухай 1965 оной январиин 8-да ВЦСПС-эй батлан абаһан тогтоолой үндэһөөр хүнүүдые ажалһаань гаргаха тухай асуудал хаража үзэхэдөө, профсоюзай комитедэй гэшүүдэй гурбанай хоёр хубиин зүбшөөлөөр шиидхэгдэдэг байна. Профсоюзай фабрично-заводской комитет хүнүүдые ажалһаань гаргаха тухайда захиргаанай эльгээһэн материалые бүхы талаһаань хаража үзэһэнэйнгээ һүүлээр лэ шиидхэдэг. Энэ эрилтые фабрично-заводской зарим комитедүүд хинадаггүй байһаар. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай электростанциин монтер В. Ш. Галсанова 1975 оной январиин 14-дэ станциие эрхилэгшын гаргаһан захиралтын ёһоор, ажалһаа сүлөөлэгдөө бэлэй. СССР-эй профсоюзай Уставай 21-дэхи статьяе хазагайруулан профсоюзай нютагай комитедэй 5 гэшүүдэй оройдоол хоёрынь электромонтер Галсановае ажалһаань гаргаха шиидхэбэри баталан абаһан байгаа. В. Ш. Галсановае ажалһаань гаргаһан тухай асуудал Түнхэнэй аймагай арадай сүүд дээрэ харагдажа, һөөргэнь ажалдань абаха, ажаллаагүй байһанайнь түлөө 281 түхэриг түлэхэ гэжэ шиидхэгдээ бэлэй.

Олохон предприяти, эмхи зургаанууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд алба хаагшад болон хүдэлмэришэдые нэгэ ажалһаа нүгөө ажалда оруулхадаа элдэб буруу ябадалнуудые гаргадаг байна. Өөһэдэйнь зүбшөөлгүйгөөр хүнүүдые нэгэ ажалһаань нүгөө ажалда оруулжа болохогүй гэжэ Ажал тухай хуули дотор хэлэгдэнэ. Үйлэдбэридэ заатагүй хэрэгтэй болоһон, становой мииин байһан, зэмэдэ ороод байһан сагтань лэ хүнүүдые хуулиин ёһоор нэгэ ажалһаань нүгөө ажалда оруулжа болохо юм.

Хүнүүдые ажалһаа ажалда оруулхадаа хууляар тодорхойлогдоһон болзор дурдаха шухала. Хэрбээ тиимэ болзорой приказ дотор дурдагдаагүй һаань, тэрэ хүн ондоо ажалда бусалтагүйгөөр ороо гэжэ тоолохо шухала. Прибайкалиин аймагай «Зырянский» совхоздо кладовщигаар хүдэлжэ байһан Л. А. Затеева 1974 оной октябрь һарада (өөрэйнь зүбшөөлгүйгөөр) һаалишанай ажалда тусхай болзоргүйгөөр оруулагдаһан байгаа. Прибайкалиин аймагай арадай сүүдэй шиидхэбэреэр Л. А. Затеева кладовщигай ажалда һөөргөө бусаагдажа, совхозһоо 328 түхэриг мүнгэ абаһан юм.

«Прибайкальский» совхоздо экономистаар ажаллажа байһан В. Г. Караева совхозой директорэй приказаар (өөрэйнь зүбшөөлгүйгөөр) агроном - семеноводой тушаалда оруулагдаһан байгаа. Һүүлдэнь тэрэ тушаалдаа дахинаа оруулагдаа.

РСФСР-эй хуули дотор хэлэгдэһэн эрилтэнүүдэй ёһоор, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалһаа гаража ошоходонь ажалайнь дэбтэрые тоосоонойнь мүнгэнтэй сугтань тэрэ үдэртэнь үгэхэ шухала. Захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр ажалайнь дэбтэрэй гү, али тоосоото мүнгэнэйнь хүдэлмэриһөө гарагшада үгтөөгүй байгаа һаань, ажаллаагүй байһан сагайнь түлөө дунда зэргын салин үгтэхэ ёһотой.

Ново-Ильинскэ ОРС-ын захиргаанайхид хүдэлмэриһөө гараһан Л. С. Сутуринагай ажалай дэбтэрые 3 һарын турша соо үгөөгүй байгаа. Тэрээнһээнь болоно Л. С. Сутурина ондоо ажалда орожо шадаагүй байһан юм. Ново-Ильинскэ ОРС-ынхид Л. С. Сутуринагай ажалай дэбтэр удаан бариһанайнгаа түлөө 246 түхэриг мүнгэ түлэһэн байна.

Зүүн-Сибириин түмэр замай 6-дахи интернат һургуулида ажаллаһан А. Ф. Яндолина 1975 оной февралиин 21-дэ өөрынгөө дураар ажалһаа гарабашье, тоосоонойнгоо мүнгэ болон ажалай дэбтэр удаан саг соо абажа шадаагүй. Нүхэр Яндолина Железнодорожно районой арадай сүүдэй шиидхэбэреэр интернат һургуулиһаа 161 түхэриг абаа.

Захиргаанайхид профсоюзай эмхидхэгшэдые профсоюзай дээдэ органуудай зүбшөөлгүйгөөр ажалһаань гаргаха эрхэгүй юм. Гэбэшье энэ хуулиие зарим хүтэлбэрилэгшэд хинадаггүй байһаар. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай «Россия» кинотеатрта 1972 онһоо директорэй тушаалда ажаллаһан К. И. Казакова киносетиин дирекциин захиралтаар 1975 оной январьда ажалһаа гаргагдаһан юм. Нүхэр Казакова ажаллаха үедөө профсоюзай нютагай комитедэй гэшүүнээр, Сэлэнгын аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой шалгалтын комиссиин гэшүүнээр ажаллаһан юм.

Сэлэнгын аймагай арадай сүүд киносетиин дирекциин хүтэлбэрилэгшэдэй буруу шиидхэбэри баталан абаһые хаража үзөөд, нүхэр Казаковае ажалдань һөөргэнь абаха, ажалгүй байһанайнь түлөө 306 түхэриг мүнгэ түлэхэ шиидхэбэри баталан абаа.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые ажалһаа гаргаха тухай хуулиие фабрика, заводуудай профсоюзай комитедэй ямараар сахидаг тушаа асуудалые профсоюзай районно комитедүүд саг үргэлжэ шалгадаггүй байна.

Хүнүүдэй ажалһаа хуули бусаар гаргагдаһанһаа гүрэндэшье, ажалшадташье гарза хохидол ушаруулагдана. Гол шалтагаанинь гэхэдэ, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зариманиинь хүнүүдые буруугаар, хуули эбдэн гаргаһандаа зэмэтэй байдаг.

Эхэнэрнүүдэй Ажал тухай хуулиие профсоюзай фабрично-заводской комитедүүдэй хинан шалгадаггүйһөө болоно, элдэб алдуу эндүүнүүд гарадаг байна.

Мүнөө үедэ Ажал тухай хуулиие наринаар сахиха гээшэ угаа шухала болонхой.

К. ВЛАСОВ,
юстициин министерствын коллегиин гэшүүн.

Мүнөөдэр манай аха дүү болгар арадай жэнхэни һайндэрынь юм. Энэ үдэрые Эрхэ сүлөөгэй һайндэр гэжэ болгар арад зон тэмдэглэдэг. 1944 оной сентябриин түүхэтэ восстаниин болоһонһоо хойшо 31 жэл үнгэрбэ. Шэнэ социалис замаар урагшаа дабшаһан аха дүү болгар арад экономикодоо, соёл культурадаа асари ехэ амжалтануудые туйлаа. Түрүүшын үедэ Советскэ Союз Болгариин һандарһан экономикын хүгжэлтэдэ нилээд ехэ туһа хүргөө һэн. Мүнөө Болгари гансашье Европодо бэшэ, бүхы дэлхэйдэ эгээн хүгжэнги гүрэн гэжэ тоотой болоо. Болгарида үйлэдбэрилэгдэһэн промышленна болон хүдөө ажахын эд товарнууд, элдэб машина, техникэ дэлхэйн бүхы шахуу гүрэнүүдтэ ябуулагдажа байдаг. Болгари СЭВ-эй байгуулагдаһан сагһаа тэрэнэй гэшүүн болоно оронхой. Тиин бусад социалис гүрэнүүдтэй нягта холбоотойгоор экономикоёо хүгжөөнэ. Гансашье экономиконь бэшэ, мүн соёл культурань гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Болгариин эрдэмтэд социалис оронуудай бусад эрдэмтэдтэй хамта орёо нарин шэнжэлгэнүүдтэ хабаададаг байна. Болгариин уран зохёолшодой, уран зураашадай, тэрэшэлэн артистнуудай гайхамшаг бүтээлнүүд дэлхэй дээрэ суурханхай.

Болгариин ниислэл хото Софи жэлһээ жэлдэ гоё һайхан түхэлтэй болоно. (1-дэхи зураг). Эндэ Софи хотын шэнэ кварталнууд харуулагдана. Тус фото «Москва» гостиницын дээдэ дабхарһаа буулгагдаа.

Болгариин Арадай Республикада эхэнэрнүүд тон ехэ үүргэ дүүргэдэг. Арадай ажахыда хүдэлмэрилдэг бүхы зонойнь 47 процент эхэнэрнүүд болодог байна. Врач, багша, инженер, хүгжэмшэ, агроном, мэргэжэлтэд эдэнэй дунда угаа олон. 2-дохи зураг дээрэ Софи хотын Сентябриин 9-нэй нэрэмжэтэ гуталай фабрикын инженер-технолог Милка Недьяльковае харанат. Энэ залуу инженер эхэнэр шэнэ Болгариин түрүү хүнүүдэй нэгэн юм.

3-дахи зураг дээрэ Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар баригдаһан Бургасска комбинадай юрэнхы түхэл харуулагдана. Энэ асари ехэ комбинат жэл бүри үйлэдбэрилхы арга боломжоёо нэмээжэ байдаг. Мүнөө эндэ этилен үйлэдбэрилхэ шэнэ корпусууд баригдажа дүүрэбэ.

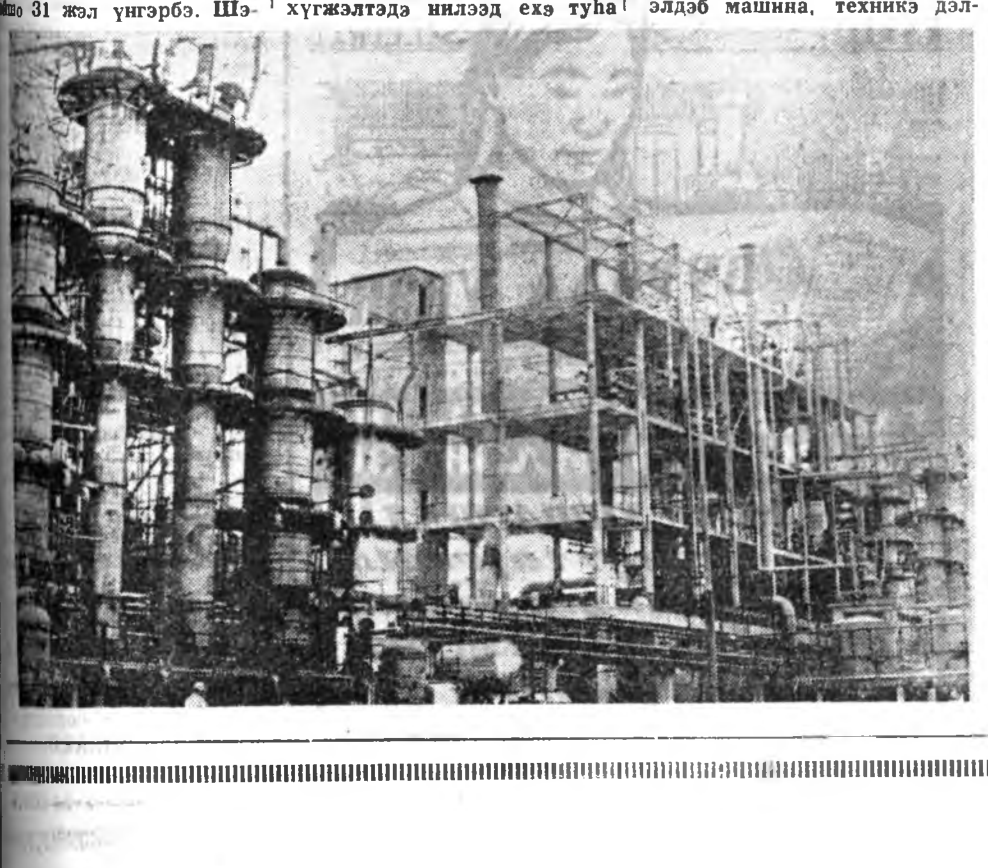

МҮНӨӨДЭР—АХА ДҮҮ БОЛГАР АРАДАЙ ЭРХЭ СҮЛӨӨГЭЙ ҮДЭР

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ПРАГА. Братиславадахи нефтехимиин «Славнафт» гэжэ томо комбинат мүнөөнэй табан жэлэй туршада продукци гаргалгынгаа хэмжээе 50 шахуу процентээр нэмээхэ зорилготой. Дунай мүрэнэй эрьедэ оршодог энэ предприяти СССР-һээ «Дружба» гэжэ нефтепроводоор иишэ дамжуулагдаһан нефтиие илган болбосоруулна.

ВАРШАВА. Келецкэ воеводстводохи М. Новотнын нэрэмжэтэ комбинадай шэнэ электро-пеэшэнэй металлургнууд түрүүшын тонно булад хайлуулаа. Энэ томо пеэшэн сүүдхэдээ 140 тонно булад хайлуулан гаргана. Проектнэ хүсэндөө хүрэхэдөө, жэл бүри 300 мянгаад тонно булад хайлуулдаг болохо.

БУХАРЕСТ. 4 мянган мориной хүсэтэй шэнэ дизель-электровоз Крайовско «Электро-Путере» гэжэ заводто хабсаргагдажа эхилээ. Энэнь час соо 140 километр ябажа шадаха.

БУДАПЕШТ. Венгриин Шарвар (Ваш область) гэжэ нютагай госхоздо һү һаалиин томо фермэнүүдэй нэгэн баригдаа. Эндэхи бүхы ажалынь бүрин оньһожоруулагданхай. Энэ шэнэ предприяти гүрэндөө жэл бүри 6 миллион тонно һү тушаадаг болохо.

БУДАПЕШТ. Боксидай зургаан шэнэ шахта Венгридэ баригдажа байна. Эдэнэй эгээн томонь болохо «Ракхедь-2» гэжэ шахта жэлдээ 475 мянган тонно боксит үгэхэ. Алюмини үйлэдбэрилхын тула 2.875 мянган тонно иимэ үнэтэ түүхэй эд ВНР-эй горнягууд мүнөө жэлдэ республикада үгэхөөр хараална.

БУХАРЕСТ. Румыниин барилгашадай 700 мянган хүнтэй отряд мүнөөнэй табан жэлэй 4,5 жэлэй турша соо промышленна, агрозоотехническэ 1.800 шэнэ байшан, мүн олон дабхар байрын мянгаад гэр баряа. СРР-тэхи шэнэ байрануудта һара бүри 40 мянган хүн зөөжэ ороно.

ПРАГА. Нарата сэлмэг үдэрнүүдтэ поли дээгүүр хура бороогой оролгые Чехословакида хэншье гайхахала болинхой. Мүнөөдэр хаана, ямар участогта бороо оруулхаб гэжэ кооперативууд, госхозуудта хөөрэлдэжэ байдаг. Орон доторнь бүтээгдэһэн бороо оруулха «Сигма» гэжэ түхеэрэлгэнүүд эндэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ гэжэ ЧССР-эй хүдөө ажахын ба эдеэ хоолой министерствын ахамад консультант З. Цигларж ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ. Мүнөө манайда тэрэнэй туһаламжаар 255 мянган гектар газар уһалагдана.

ГАВАНА. Жэлэй түрүүшын хахадай туршада профсоюзуудай ябуулһан хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолхо зүблөөн Орьенте провинциин захиргаанай түб — Сантьяго-де-Куба городто болоно үнгэрөө. Кубын Компартиин болохоёо байгаа түрүүшын съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөө орон дотороо дэлгэрүүлгэдэ Орьентын профсоюзна эмхинүүд нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Орьентын ажалшадай 89 процентнь тус тустаа социалис уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ВАРШАВА. Хельмскэ воеводствын геологууд газарай гүнзэгые үрэмдэн малталгаар Польшо дотороо шэнэ рекорд туйлаба. Үрэмдэгшэдэй бригада газар малтадаг түхеэрэлгын (турбобур) 5.614 метр гүнзэгыдэ хүрэтэр үрэмдэн, ехэ амжалта туйлаа. ПНР-эй геологууд арадай засагай жэлнүүдтэ шэнжэлгэ хэжэ, ашагта малтамалнуудтай 2.700 газар олоһон байна.

БУДАПЕШТ. Венгриин студентнүүдэй ба ахалагша классуудай ажалай семестр дүүрэбэ. Мүнөө жэл барилгын отрядуудта 26 мянган хүбүүд, басагад хүдэлөө.

Республикымнай нииислэл хотын Революциин талмай дээрэ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр хүн зон олооро сугларба. Эдир заахан үхибүүдшье, буурал толгойтой үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдшье тэдэнэрэй дундуур харагдана. Ушарынь юуб гэхэдэ, «Ном — агууехэ хүсэн» гэһэн уряа доро «Туяа» гэжэ номой һайндэр эндэ үнгэрэгдөө. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, уран һайханай номууд гэхэ мэтэ литература эндэ үргэнөөр табигдаа.

— Городоймнай номой 12 магазин энэ һайндэртэ хабаадалсажа, 1000 гаран ондо ондоо нэрэтэй, 7000 түхэригэй номуудые худалдаанда гаргаба, — гэжэ Книготоргын директорэй орлогшо

НОМОЙ ҺАЙНДЭР

В. Ф. Михайлов хөөрэнэ.

Хүнүүд дуратай номуудаа абаад лэ ирасагааһаар саашаа ошоно. Мүн трибуны дэргэдэхи ута столые тойрон жэрэгэр оошорто хүнүүд зогсоно. Буряадаймнай мэдээжэ уран зохёолшод Ц-Д. Дондокова, И. Калашников, Ц-Ж. Жимбиев, Д. Хилтухин, М. Самбуев болон бусад автографуудаа үгэжэ сүлөөгүй байна.

Уран зохёолшод микрофондо ерэжэ, зохёолнуудаа уран хурсаар уншажа, суглаарагшадай анхарал татана. Үдэ багта ном худалдан абагшадай тоо улам олошорно. Тиигэншьегүй яахаб. Гүнзэгы удхатай һонин номые хүнүүд удаан саг соо мартангүй һанажа ябадаг. Юуб гэхэдэ, иимэ ном ажабайдалай зүб замые заажа үгэдэг анда нүхэр шэнги байдаг ха юм. Гүрэн түрэмнай ниитэ зоной дунда ном тарааха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулдаг. Энээнэй тулада орон доторнай 236 хэблэл хүдэлнэ, жэл бүри СССР-эй арадуудай 100 гаран хэлэн дээрэ номууд хэблэгдэн гарана, һүүлэй арбан жэлэй туршада ном худалдалга 80 процентээр дээшэлээ. Тиихэдэ манай республика дотор байгша оной найма һарын хугасаа соо 1 миллион 148 мянган түхэригэй литература худалдагдажа, түсэб даабари 103,7 процент дүүргэгдэө.

«Туяа» һайндэрэй үдэр 6000 түхэригэй ном худалдагдаа, илангаяа Буряадай уран зохёолшодой ном олоор хүнүүд худалдан абаһан байна. Гансахан нэгэ үдэр соо 3000 түхэригэй литература худалдагдаба.

Туһатай ном ажалшан арадай гарта барюулха гээшэ гүрэн түрын шухала хэрэгүүдэй нэгэн болохо ёһотой гэһэн В. И. Ленинэй заабари мүнөө бодото дээрээ бэелүүлэгдэнэ. Олохон айлнууд өөрын библиотекэтэй болонхой байха юм. Совет уран зохёолшодой номууд бидэнэрэй дүтын хани байхаһаа гадна, хүн түрэлтэнэй һайн һайхан түхэл шэнжэ бэедээ шэнгээн абахадамнай туһална. Тиимэһээ совет хүн бүхэн үбгэн, залуутуй «Туяа» шэнги номой һайндэр, выставкэнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана бшуу.

Б-Н НАМДЫКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Поэт Мэлс Самбуев шулэгүүдээ уншажа байна. 2. Балшар заахан үхибүүд дуратай номоо худалдан абаад, һонирхон харана. 3. Номой һайндэрэй үе.

М. СУТУРИНАЙ фото.

СПОРТ

△ Үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада Европо түбидэ футболоор һонирхолтой уулзалганууд болобо. Жэшээнь, Нанте хотодо Франциин суглуулагдамал командын футболистнууд (долоодохи бүлэг) Исландиин командые 3:0 тоотойгоор шүүгээ. Мүн Хойто Ирландиин команда Швециин (гурбадахи бүлэг) футболистнуудые 2:1, Даниин суглуулагдамал команда Шотландиин футболистнуудые 1:0, Голландиин футболистнууд Финляндиин командые (табадахи бүлэг) 4:1 тоотойгоор шүүһэн байна.

△ Дэлхэйн чемпион — ФРГ-гэй футболистнууд Австриин суглуулагдамал командатай нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэхэдөө, тэдэнээ 2:0 тоотойгоор шүүгээ. Энэ наада Венын 72 мянган хүн зон хаража һонирхобо. Наадanай хоёрдохи хахадта гэмтэһэн Беккенбауэрые һэлгэһэн Баер хоёр бүмбэгэ сохижо оруулһан байгаа. Дэлхэйн экс чемпион — Англиин футболистнууд Базельда Швейцариин командые 2:1 тоотойгоор шүүгээ. Бронзо медальда хүртэһэн Польшын футболистнууд Краков хотодо Баруун Германиин «Ганновер-96» гэһэн командатай наадахадаа, уулзалгаяа 2:2 тоотойгоор дүүргэбэ.

△ БЕРЛИН. СССР-эй болон ГДР-эй залуу футболистнуудай суглуулагдамал командануудай уулзалга 2:2 тоотойгоор дүүргэһэн байна.

Энэ мүрысөөн Дрезденд хи Совет-германиин хани барисаанай нэрэмжэтэ стадион дээрэ үнгэргэгдөө.

△ МИЛАН. Эндэ мүнөө хахад финальна хоёр наадан үнгэргэгдэжэ байнхай. Мүрысөөндэ хабаадалсажа байгаа дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов Тигран Петросянтай түрүүшынгээ парти наадахадаа, 29-дэхи ябадалдаа тэнсээ. Мүн нүгөөдэ хоёр — Л. Портиш, Л. Любоевич гэгшэд түрүүшын үдэр уулзалгаяа хойшолуулһан юм. Харин хойто үдэрынь эдэнэрэй наадан мүн тэнсэлгээр дүүрээ.

Хоёрдохи уулзалгын болоходо, дүрбэн шатаршад баһал тэнсэжэ, нааданайнь тоо тус тустаа 1:1 болобо.

Гурбадахи уулзалгын болоходо, Карпов Петросян хоёр 29-дэхи ябадалдаа дахинаа тэнсэжэ, нааданайнгаа тоо 1,5:1,5 болгобо. Харин Л. Портиш — Л. Любоевич гэгшэдэй наадан хойшолуулагданхай.

(ТАСС).

Уласхоорондын шэнжэлэл

ШУХАЛА СЕССИ

Хүгжэлтын ба уласхоорондын экономическа харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула хүгжэжэ байгаа оронуудай үүсхэлээр зарлагдаһан ООН-ой Генеральна Ассамблейн VII тусхай сесси энэ недели соо Нью-Йоркдо хүдэлмэрөө эхилээ. Адли тэгшэ эрхэ, али али талын ашаг туһые үндэһэ болгон, Азиин, Африкын ба Латиин Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудай байгаалиин нөөсэ баялигуудые, хүдэлмэришэ хүсые империалис монополинуудай дээрмэдэн мүлжэдэг ёһо гурим усадхаһанай үндэһөөр уласхоорондын экономическа харилсаа шэнэдхэн хубилгаха зам ба онол аргануудта сесси гол анхарал хандуулна.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной гурбанай хоёр хуби шахуугай мүнөө ажаһуудаг эдэ оронууд дэлхэйн промышленна продукциин оройдоол 7 процентые үйлэдбэрилнэ гэжэ һануулая. Колониализмын үе сагай муу үлэгдэл «гурбадахи дэлхэйн» экономическа гээгдэнги оронуудай хэдэн зуугаад миллион хүнүүдые барга бүдүүлиг, үгытэй ядуу байдалда байлгана. Баруун ба хүгжэжэ байгаа оронуудай хоорондын худалдаа аралжаанай гуримшье тааруугүй байна: хүгжэжэ байгаа оронууд өөһэдтэнь хэрэгтэй бэлэн эдлэл хэрэгсэлнүүдые худалдан абахадаа, өөрынгөө түүхэй эдүүдые газаа тээшэнь гаргажа худалдаһанһаа үлүү ехэ мүнгэ түлэхэ баатай болоно. Капиталис оронуудтахи экономическа кризис ба саарһан мүнгэнэй үнын уналга байдалыень улам муудхаана. Энээнһээ уламжалан, хүгжэжэ байгаа залуу оронууд уласхоорондын экономическа харилсаанда хабаатай мүнөөнэй гуримые үндэһөөрнь хубилгаха, гадаадын монополинуудай зонхилолгые хизаарлаха, байгаалиин баялигуудта хиналта тогтоохо гэжэ зайлашагүй эрмэлзэнэ. Эдэ уг зорилгонуудые шиидхэхын түлөө хүгжэжэ байгаа оронуудай тэмсэл ООН-ой Генеральна Ассамблейн үнгэрэгшэ жэлэй VI тусхай сессиин шиидхэбэринүүд дотор хараада абтаһан байгаа. Тус сесси уласхоорондын экономическа шэнэ гурим тогтоохо тухай деклараци баталан абаа бэлэй. Байгаалиингаа нөөсэ баялигуудые гүрэн бүхэнэй ашаглаха бүрин эрхэ (тэрэ тоодо гадаадын компаниинуудые уласай мэдэлдэ оруулха эрхэ) деклараци дотор бэшэгдэнхэй. Дурсагдагша декларациие бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ хабаатай тэмсэл мүнөөнэй сесси дээрэ үргэлжэлжэ байна. Баруун оронуудай империалис бүлэгүүд «гурбадахи дэлхэй» тушаа баримталдаг хараа бодолоо тэмсэлгүйгөөр болюулха дурагүй, үлэмжэ эрхэеэ үлөөхэ һэдэлгэ гаргана. Жэшээлэн хэлэбэл, Америкын Холбоото Штадууд эд бараанай үндэр үнэ сэнгүүдэй ба түүхэй эдүүдэй эли бодо буулгагдаһан үнэ сэнгүүдэй хоорондын алгасал һэлгээнэй асуудалнуудые үндэһөөрнь шиидхэлгэһээ хулжан зайсахые эрмэлзэн, баруун тээхи гүрэнүүдэй һабарта орошоһон уласхоорондын валютна фондын мүнгэнһөө зарим оронуудта өөдэгүйхэн үгэлгөөр хизаарлахые дурадхана. Харин хүгжэжэ байгаа оронууд энэ ба бусад шухала асуудалнуудые ООН-ой суглаанууд дээрэ шиидхэхэ, тусхайлан хэлэбэл, ЮНКТАД-ые (Худалдаа наймаанай ба хүгжэлтын талаар ООН-ой конференциие) уласхоорондын экономическа шэнэ гурим тогтоохо хөөрэлдөөнүүдэй ашаг туһатайгаар үнгэрхэ арга нүхэсэл болгохо һэмди гэнэ.

Советскэ Союз, бусад социалис оронууд экономическа адли тэгшэ эрхын ба сүлөөтэ байдалай түлөө, уласхоорондын экономическа харилсаанай талаар империалис дээрмэдэлгэ мүлжэлгын гурим усадхахын түлөө хүгжэжэ байгаа оронуудай тэмсэлые эрид дэмжэнэ.

ЕГИПЕТ — ИЗРАИЛИИН ХЭЛСЭЭН ТУШАА

АРЕ-гэй, Израилиин делегадууд Синайн хахад арал дээрэ байһан египет ба израиль сэрэгүүдые гэдэргэнь бусаалгаха хоёрдохи шата тухай хэлсээндэ сентябриин 4-нэй үдэр Женевэдэ гар табиһан байна. Тиимэ хэлсээ баталха тухай хөөрэлдөөнүүд эхинһээ хойшо өөрсэ гуримаар ООН-һоо, Израилиин ээрхэг түримхэй добтолгодо дайрагдаһан бус... араб гүрэнүүдһээ гадуур хэгдээ. Т... хөөрэлдөөнүүдтэ Египет ба Израиль ... США-гай дурадхалаар хабаадаһан ба... юм. Тиимэһээ Дүтын Зүүн зүгэй ас... дал зүбшэлхэ Женевскэ эбэй конфер... ци ба ООН энэ документые бэлдэл... хамааралсаа гэһэншүүгээр харуулха ... жэ һүүлэй үедэ гаргагдаһан һэд... нүүд үндэһэгүй: Сириин, Иорданиин, ... лестиные сүлөөлхэ эмхиин, СССР-... түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн Дүтын З... зүгтэ ООН-ой генеральна секретар... эльгээһэн түлөөлэгшэ Гуэр хэлсэ... гар табилгын ёһололдо хабаадаагүй ба... на.

Дүтын Зүүн зүгтэхи хэрэгүүдые ... гуримаар шиидхэхэ шэглэлтэй «ш... ябуулга» гэжэ энэ хэлсээ харуул... баруун оронуудай ба сионис пропага... али болохоор һэдэнэ. Гэхэ зуура, ... сээнэй тодорхойлгонуудые, тэрээнһээ ... ража болохо хойшолонгуудые ш... лээд үзэхэдэ, ондоо ушар удха эли... Синайн хахад арал дээрэхи сэрэгүүд... зүүн тээшэнь үшөө 13—15 километр... бусааха, тэрэ тоодо сэрэгэй талаар ... хала Гидди ба Митла гэжэ хүтэлнүүд... гэдэргэнь татаха, мүн 1967 оной ... дэ Израилиин эзэмдэһэн Абу-Рудай... хи нефтиин олзоборилгонуудые Египе... тэнь тэхэрюулхэ гэжэ Израилиин пра... тельство зүбшөөһэн байна. Теэд Те... Авивай булимтаран эзэмдэһэн Египе... газар дайдые сүлөөлхэ асуудалнууд... энэнь шиидхээгүй. Синайн газар дай... 87 процент үлүүтэйнь Израилиин ... сэгтэ хүсэнүүдэй хиналта доро үлэ... гэжэ хэлэхэдэ ойлгосотой болохо, Ар... оронуудай хэблэлэй һанамжын ё... Египет Израиль хоёрой хоорондын ... хэлсээн Израилиин эзэмдэһэн Гола... үндэрнүүдые Сиридэнь бусаа... Иордан мүрэнэй баруун бэеые Иор... нидань бусааха зорилго хүнгэдхөөгү...

Сиридэхи Араб социалис дэбжэл... гэдэг, засаг барижа байгаа партиин ... тэлбэриин шиидхэбэри дотор тусхай... тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, «Хүсэ хэр... хэгүй, дайсантай тэмсэхэ гансахан ар... болгон хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэлг... хизаарлаха уялга Египедэй абаһан ... рэһээнь, энэ хэлсээн Египедэй фронт... забагайрхын туйлда хүргөө».

Синайн хахад арал дээрэхи сэрэгү... дые гэдэргэнь бусаан тусгаарлаха хо... дохи шатын агсаан болгожо, сэрэгэй... хүсэ улам бэхижүүлхын тула 2,5 ми... лиард долларой хэмжээтэй сэрэгэй ... экономическа туһаламжа Вашингтон... Израилиин абаха болоһыень хара... абабал, энэ хэлсээн Дүтын Зүүн зүг... хи байдалые бүри аюултай боло... ээрхэг түрнмхэйшүүлые дэбэргэхэ ба... һаниинь элитэ.

Араб оронуудай зүгһөө эрид ша... шүүмжэлэлдэ ороһон хэлсээнай нүү... дэ пунктнь ямар ушар удхатайб гэхэ... хадын хабшал харгынуудай район... эхин мэдээсэл дамжуулха радиолока... онно станцинуудта американ 200 м... гэжэлтые байлгаха гэжэ Египет зө... шөөлөө үгөө.

Американ мэргэжэлтэдые эльгээ... тухай шиидхэбэри США-гай конгр... сээр баталагдаха болоно. Гэхэ зуу... тиимэ шиидхэбэри араб-израилиин хэ... роондо Америкые сэхэ татажа оруу... хаар хойшолонтой байжа магад. Вь... намда дайгаар ороһон Америкын хоро... ябуулга Сайгон тээшэ американ бу... советнигүүдые эльгээлгээр эхилээ һ... гэһэн түбэгшээл дурдагдана. Синай... эхин мэдээсэл дамжуулха станцинууд... хэгдэхэ хүдэлмэри ООН-ой сэрэгүүд... дүүргэгдэхэ ёһотой байгаа. Амери... мэргэжэлтэдые тэндэ абаашабал, Дүты... Зүүн зүгтэхи хёмороондо США сэхэ ха... баадажа эхилһэн ушартай болохо гэ... энэ ябуулгые буруушаанаб гэжэ сена... тахи демократическа олонхиин удари... ша М. Мэнсфилд мэдүүлбэ.

«Удаа дараалан бэелүүлэгдэхэ дипл... матн» гэдэгһээ уг унгитай оршон ба... дал Дүтын Зүүн зүгтэ хабаатай го... асуудалнуудые шиидхэхэ, эзэмдэгдэ... бүхы араб газар нютагуудһаа Изра... лиин сэрэгүүдые гаргаха, Палести... араб арадай эрхые һэргээн ханга... ябуулгануудые хэхэ эрид шууд эрил... табина. Женевскэ эбэй конференци эд... асуудалнуудаар шиидхэбэринүүдые гар... гаха эгээн таарамжатай хуралдаан бол... хо байгаа.

В. СЕРОВ.
С. ЛОСЕВ.
(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ПАРИЖ

ЖОРЖ МАРШЕГЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Франциин Компартиин генеральна секретарь Жорж Маршегэй мэдүүлгэ «Юманите» газетэдэ тунхаглагдаа. Франциин ажалшад горитой бэрхэшээлнүүдтэй ушараад, орон доторхи экономическа байдалай улам муудажа байһанһаа уламжалан һанаата боложо байна гэжэ мэдүүлгэ доторнь тэмдэглэгдэнэ.

Экономикын талаар правительствын соносхоһон хэмжээнүүд тухай Ж. Марше иигэжэ хэлэбэ: правительствын түсэб, үнэндөө хэдэхэн томо трестнүүдые хамтадхан томодхохо, ашаг олзыень бүри ехэ болгохо зорилготой. Энэнь ажалшадай байдалые улам муудхааха, саарһан мүнгэнэй үнын уналгые һүжэрөөхэ, хүдэлмэригүйшүүлые олошоруулха байха.

Арад зоной хэрэглэмжэ хангалга һайжаруулха, ажалгүйдэлгые усадхаха зорилготой дурадхалнуудые Франци Компарти тодорхойлон харааланхай. Депутадууд-коммунистнууд эдэ дурадхалнуудаа парламент дээрэ хамгаалха байха. Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй холбоо бэхижүүлхэ, хамтын программын илалта хангаха ажал ябуулгаяа Коммунис парти баримталан бэелүүлжэ үргэлжэлхэ. Энэ хадаа бидэнэй шиидхэхэ гол зорилго, кризисһээ гараха гансахан арга болоно гэжэ ФКП-гэй генеральна секретарь тусхайлан тэмдэглэбэ.

БУДАПЕШТ

А. КУНЬЯЛАЙ ИНТЕРВЬЮ

ТАСС

Португалидахи политическэ байдалай муудажа байгаашье һаань, хүсэнүүдэй хубаарилгада революционно талынхид булюу байһаар гэжэ тоолоноб гэжэ Португалиин Коммунис партиин генеральна секретарь А. Куньял МТИ агентствэдэ үгэһэн интервью дотороо мэдүүлбэ. Коммунистнууд революциие шухалада тоолодог хүсэнүүдтэй нэгэдэхые хүсэнэ. Социалис парти тохёолдоһон байдалые заһаруулха оно мүр бэдэрэлгэдэ хабаадаха зэргэтэй гэжэ ПКП тоолоно. Союз баталха гэнэгүйбди, харин һанал бодолоо һаадгүй элирхэйлхээр, тохёолдоһон оршон байдалые заһаруулгада туһалхаар хөөрэлдөө хэхые социалистнуудта дурадханабди гэбэ.

Правительственна шэнэ коалици байгуулгада хабаадахые ПКП эрмэлзэнэ гү гэһэн асуудалда А. Куньял иигэжэ харюусаа: баалалтын гуримаар коалици байгуулха, правительство тогтоохые хүсэнэгүйбди, тиигэбэшье шэнэ правительство байгуулхые хүсэнэбди. Хоорондоо ехэ илгаатай элдэб хүсэнүүдэй зүгһөө дэмжэгдэхээр правительство байгуулха оно мүр бэдэрнэбди. Элдэб партинуудай түлөөлэгшэдэй һуури эзэлһэн нэрэ зүүхээр правительство тогтоохын түлөө бэшэ, харин партинуудай зүгһөө дэмжэгдэхээр, тэдэнтэй харилсаа холбоо байгуулхаар правительствын түлөө тэмсэнэбди. Португалиие хүтэлбэрилжэ шадахаар байхын тула, коммунис ба социалис партинуудай зүгһөө дэмжэгдэхэ тиимэ кабинет шухала байна гэжэ А. Куньял мэдүүлбэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

КАРАЧИ. Пакистанай Синд провинциин правительство загаһа барилгын флодто хүдэлмэрилхэ шадамар бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ тусхай институт тогтоохо гэһэн шиидхэбэри гаргаа.

Эндэхи загаһанай промышленность Пакистанай экономикодо ээлдэг һуурияа жэл бүри бэхижүүлнэ. Ороной загаһа барилгын флодой үргэдхэгдэжэ, шэнэдхэн һэльбэгдэжэ байһан ушар тэрээндэ нилээд нүлөөлһэн байна.

МАДРИД. Испаниин засагаархид «Фашизмда эсэргүү революционно патриотическа фронт» гэдэг нюуса эмхидэ хабаададаг гэжэ гэмнэн, 36 хүниие барижа хаагаа гээд Сифра агентство мэдээсэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. Баруун Европын оронуудһаа ба Японһоо США-да асарагдадаг автомашинанууд американ маркын автомобильнуудые ехээр түрижэ байна. Жэшээлэн хэлэбэл, Америкын баруун эрье шадар һүүлэй үедэ худалдагдаһан автомобильнуудай 40 процентнь гадаадын маркын машинанууд болоно.

АДДИС-АБЕБА. Эфиопиин правительство оронойнгоо нэгэдэл бэхижүүлхэ, тэрэнэй газар дайдын ойроо хүргэшэгүй байлгые хангахаар шиидэнхэй гэжэ эндэ тунхаглагдаһан правительственна мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Бага яһатадые дарлаха политика баримталан бэелүүлдэг байһан урдын феодальнохаанта засаг Эритрейдэ зүришэлдөөтэ байдал тохёолдуулһан юм гэжэ мэдүүлгэ доторнь тэмдэглэгдэнэ. Шэнэ общество байгуулгын замда ороһон мүнөөнэй Эфиопи дотор сүлөөтэ, тэгшэ эрхэтэ байдал хангаха бүхы арга боломжонууд бии болонхой гэжэ тэндэнь мүн лэ хэлэгдэнэ.

ТОКИО

Япон[illegible] ажалшадай намарай тэмсэл

ТАСС

Монополинуудта эсэргүү, арад зоной эрилтэ хамгаалһан Японой ажалшадай ангиин байлдаанууд эхилхээ байна. Японой хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл энэ намар хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ делисэтэй байха янзатай. 4,5 миллион үлүүтэй хүдэлмэришэд, албa хаагшадые нэгэдүүлһэн Японой профсоюзуудай генеральна совет (СОХИО) бүхы орон дотороо 100 үдэрэй туршада таһалгаряагүй жагсаал хэхэ гэжэ шиидэнхэй. Болохоёо байгаа демонстрацинууд «Бултаниие ажалаар хангаха!» гэһэн гол уряатайгаар үнгэргэгдэхэнь. Японой ажалшадай намарай тулалдаануудай түсэбые СОХИО гой хүтэлбэрилэгшэд һайшааба. Энэнь саарһан мүнгэнэй үнын уналгада, ажалгүйдэлгэдэ эсэргүү, хүдэлмэригүйшүүлдэ үзүүлэгдэхэ туһаламжын хэмжээе нэмэлгэхын түлөө, «баалалтын амаралтада» үйлэдбэриин ээдээр эльгээгдэгшэдые ажалдань дары бусаалгахын түлөө олониитын тэмсэл эмхидхэхээр хараална.

Энэ юрэ бусa хубсаһатай хүмнай космонавт бэшэ, харин Венгриин түймэр унтараагша гээшэ. Иимэ түхэлтэй хүдэлмэриин хубсаһан туршалга гараа. Тиихэдээ ямаршье гал аюулһаа айдаггүй байһанаа харуулаа.

МТИ—ТАСС-ай фото.

ЛИССАБОН

ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛӨӨНЭЙ АССАМБЛЕЙҺЭЭ

ТАСС

Португалиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй Ассамблейн сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр сентябриин 6-да тунхаглагдаһан мэдээсэлһээ ойлгоходо, республикын президент Кошта Гомеш Португалидахи политическэ ба сэрэгэй байдалые шэнжэлээд, Ангола ба Тимортохи оршон байдалые тайлбарилан харуулаа. Тохёолдоһон зүришэлдөө зайсуулха, тэрэ тоодо колонинуудые болюулха асуудал шиидхэхын тула бэелүүлэгдэхэ ёһотой хэмжээнүүдэй программые тойрон нэгэдэхыень уряалан, оронойнгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хандаба.

Премьер-министрэй тушаалда томилогдоһон адмирал Пиньеру ди Азиведу шэнэ правительство тогтоохо зорилгоор хэгдэжэ байгаа хөөрэлдөөнүүд тухай Ассамблейдэ мэдээсээ.

Генерал Васку Гонсалвиш орон доторхи политическэ байдал тушаа бодомжоёо найруулан тайлбарилба. Тиихэ зуураа, Португалиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальнигай тушаал дааха дурадхалһаа арсаа.

Эдэ хоёр түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд ДВС-эй Ассамблейдэ тусхай этигэмжэтэйгээр хабаадаагүй гэжэ газарай сэрэгүүдэй ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй гол штабуудай начальнигууд соносхобо.

Энэ сесси республикын президент генерал Кошта Гомеш түрүүтэйгээр Революционно соведэй шэнэ бүридэлые батална. Соведэй бүридэлдэ газарай сэрэгүүдэй, далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй 20 түлөөлэгшэ ороо.

Революционно соведэй хуушан бүридэлэй хэдэ хэдэн гэшүүд, тэрэ тоодо генерал Васку Гонсалвиш, энэ зургаанай шэнэ бүридэлдэ ороогүй.

Тусгаар можо боложо ябуулга хэһэнэй түлөө Революционно соведэй түрүүшын бүридэлһөө гаргагдаһан майорнууд Витор Алвиш, Мелу Антуниш гэгшэдэй соведтэ орохо тухай асуудал Революционно соведээр харгадаха болоно.

Революционно совет өөрынгөө байгууламжые шэнэдхэн хубилгажа эхилхэ, энэ хүдэлмэриингөө үрэ дүнгүүдые Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй удаадахи Ассамблейн үзэмжэдэ табиха гэжэ шиидхэгдээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Комсомолой эмхинүүдтэ тоосоото һунгалтанууд үнгэрнэ» гэһэн түрүү бэшэг. Н. Ефимовэй «Улаан-Үдэ» урагшатай һайн тамара» гэһэн репортаж. «Хуряалга-75» гэһэн юрэнхы гаршаг доро бүлэг мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һанал хүсэлөө нэгэдээгүй байһанай гэмээр» — С. Андрюсенкын статья. «Миллион пүүдэй түлөө» гэһэн Мухар-Шэбэрһээ абтаһан корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «Туһаламжашье болоно, өөһэдөө мэргэжэлдэшье һурана» гэһэн Р. Макальскаягай хөөрэлдөөн. «Хүн түрэлтэн ба биосферэ». АПН-эй материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа абтаһан һонинууд. Тобшо мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ... «Орбита». 10.05 — Ш... һонин. 10.10 — «Спор... һонин» (үнгэтэ)). 10.25 ... «КПСС-эй XXV съездые ... туулан». «Ульяновска о... стиин ажалшад мүры... (үнгэтэ). 11.10 — «... барилгануудай ажалай ... нүүд» — документ... фильмүүд. 12.20 — «... лонго» — телевизионно ... граммануудай уласхоо... дын фестиваль. Бол... (үнгэтэ). 12.45 — «... саад» (үнгэтэ). 13.15 ... «Эдиршүүлэй уран б... (үнгэтэ). 13.45 — Болгар... фашизмһаа сүлөөлэгд... үдэртэ зорюулагдаһан Н... гэй телевидениин програ... 16.30 — Забһарлалга. ... — В. Шекспир. «Ажаб... ба уран зохёолнууд... 17.40 — «Оперетты... шэ». 18.30 — «Время» ... мэдээсэлэй программа. ... — «Спортын һонин» (... тэ). 19.15 — «КПСС-эй ... съездые угтуулан». «У... новска областиин ажал... мүрысэнэ». КПСС-эй У... новска обкомой нэгэдэхи ... ретарь А. А. Скочилов ... жуулгада хабаадалсаха ... гэтэ). 20.00 — «Анна ... шее» — уран һайханай ф... (үнгэтэ). 21.25 — В. Ш... пир. «Ажабайдал ба ... зохёолнуудынь».

Улаан-Үдэ. 22.25 ... «Уласхоорондын шэнжэ... (буряадаар). 22.45 — ... һонин.

«Орбита». 23.00 — «С... тын һонин». (үнгэтэ). ... — Болгариин телеви... программа.

Редакторай орлогш... М. Н. НИМАЕВ.